

Ο ΜΑΜΠΡΕΛ

ΔΡΑΜΑ

ΤΟΥ

ΛΟΥΔΥ ΒΥΡΣΝΟΣ.

E. M. ...

ΔΗ
Η

431
~~15~~
24432

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

ΠΡΟ δύο περίπου ἐτῶν μετέφρασα τοὺς πρώτους τέσσαρας στίχους τοῦ παρόντος πονήματος, οὓς ἀπαντήσας πάλιν ἐκ συμπτώσεως ἐν ἔτος μετὰ ταῦτα, συνέλαβον τὴν ἰδέαν νὰ μεταφράσω εἰ δυνατόν ὁλόκληρον τὸ δράμα ἐμμέτρως καὶ ὁμοιοκαταλήκτως. Εὖρον τὸ ἔργον ἀρκοῦντως ἐπίπονον, ἔνεκεν δὲ δυσκολιῶν τινῶν δι' ἐμέ, σχεδὸν ἀνυπερβλήτων, ἡ μετάφρασις ἐγένετο εἰς τινὰ μέρη μᾶλλον ἐλευθέρως καὶ περιφραστικῆ, ἐνιαχοῦ δ' ἴσως παρελείφθησαν ἢ καὶ προσετέθησαν, ὀλίγαι καὶ ἀσήμαντοι ἔνοιαι, προσεπάθησα ὅμως ἐφ' ὅσον ἡδυνάμην νὰ τηρήσω τὸ πνεῦμα τοῦ ποιήματος εἰς τὴν μετάφρασιν εἰς τρόπον ὥστε ὁ Ἕλλην ἀναγνώστης νὰ λάβῃ καθαρὰν τὴν ἰδέαν τοῦ συνόλου τοῦ πρωτοτύπου.

Πρὶν δὲ ἀποφασίσω νὰ ἐκδώσω τὸ πόνημα ἀπετάθην καὶ ἔλαβον τὴν κρίσιν τοῦ ἀξιολόγου καὶ φιλομούσου Κυρίου Δ. Βερναρδάκη, κατὰ προτροπὴν τοῦ ὁποίου λαμβάνω ἤδη τὸ θάρρος νὰ φέρω αὐτὸ εἰς γνῶσιν τῆς Ἑλληνικῆς νεολαίας.

Ἐν Πάτραις Ἰανουάριος 1864.

ΕΡΡΙΚΟΣ ΓΚΡΗΝ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΜΑΜΦΡΕΔ.

ΛΙΓ ΑΓΡΟΚΥΝΗΓΟΣ.

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ ΑΓ. ΜΑΥΡΙΚΙΟΥ.

ΜΑΝΟΥΗΛ.

ΕΡΜΑΝΟΣ.

ΝΥΜΦΗ ΤΩΝ ΑΛΠΕΩΝ.

ΑΡΙΜΑΝΙΣ.

ΝΕΜΕΣΙΣ.

ΑΙ ΜΟΙΡΑΙ.

ΠΝΕΥΜΑΤΑ κ. τ. λ.

Τὸ δράμα λαμβάνει χώραν παρὰ τὰς ὑψηλοτέρας τῶν Ἄλπεων, ἐν μέρει ἐντὸς τοῦ φρουρίου Μάμφρεδ καὶ ἐν μέρει εἰς τὰ ὄρη.

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ.

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ.

Γοτθική στοά, ὥρα μεσονύκτιον.

ΜΑΜΦΡΕΔ (μόνος.)

Ὁ λύχνος θέλει ἔλκιν ἀλλ' ἔσως πάλιν σβύσῃ
Πρὶν βλέφαρον δ' ἄγρυπνος δ' ὀφθαλμὸς μου κλείσῃ,
Εἰς μάτην ὕπνον προσδοκῶ, ἢ κεφαλὴ μου κλίνει
Διότι σκέψις θλιβερὰ αὐτὴν καταβαρύνει.
Συλλογισμὸς ἀφόρητος διηνεκῶς μὲ τήκει,
Ἐπαύστως δὲ μὲ τιμωρεῖ ἡ Οὐρανία δίκη.
Τὴν ὄρασιν στρέφω ἐντὸς ὀσάκις κλείω ὄμμα,
Καὶ ζῶ, καὶ βλέπω ὅτι ζῶν, φέρω μορφὴν καὶ σῶμα
Θνητοῦ. Ἄλλ' ὄμως γένοιτο διδάκτωρ τῆς σοφίας
Ἡ θλίψις. Πᾶσα μάθησις πεπλήρωται πικρίας.
Οἱ τῶν θνητῶν σοφώτατοι σαφῶς κατανοοῦσι
Τὴν τρομερὰν ἀλήθειαν (καὶ ἐπ' αὐτῆς θρηνοῦσι).

Ὅτι τὸ δένδρον τὸ καλὸν τῆς γνώσεως βεβαίως
Δὲν εἶν' ἐκεῖνο τῆς ζωῆς! Ἐξήντησα ματαίως
Τὰς ἐπιστήμας τῶν βροτῶν, τὴν τε φιλοσοφίαν.
Καὶ τὰς πηγὰς τοῦ θαύματος τοῦ κόσμου τὴν σοφίαν,
Κ' ἐντὸς μου ταῦτα δύναιμι νοὸς καθυποτάσσει,
'Ἄλλ' εἰς οὐδὲν μ' ὠφέλησαν! Ἐν τῇ εὐρείᾳ πλάσει
'Ἀνθρώπους εὐηργέτησα, καὶ μεταξύ τῶν ζώντων
'Ἀπήντησα καὶ ἀγαθοῦς! Πολλῶν ἐχθρῶν παρόντων.
Οὐδεὶς ποτὲ μ' ἐνίκησε, πολλοὶ δ' ἐνώπιόν μου
Ἡττήθησαν καὶ ἔπεσον δεινοὶ ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου!
'Ἄλλ' οὐδ' αὐτὸ μ' ὠφέλησεν! Τὰ πάθη τῶν ἀνθρώπων
Τὰς ἀρετὰς καὶ τὴν ἰσχύν κατ' τῆς ζωῆς τὸν τρόπον
Καὶ τ' ἀγαθὰ καὶ τὰ κακὰ, διήλθον φεῦ! ὁ τλάμων!
Πλὴν πάντα μοὶ ἐφάνησαν ὡς ἡ βροχὴ ἐπ' ἄμων.
Οὐδ' ἔτι, ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης τῆς ἀφάτου,
'Ἡσθάνθη φόβος τί ἐστὶ ψυχῆς τῆς ἀθανάτου,
Οὔτε φιλίαν φυσικὴν, οὔτε παλμὸν καρδίας,
Οὔτε ἐλπίδας ἔθρεψα, οὔτε ἐπιθυμίας,
Οὔτε ἀγάπης αἰσθημα πρὸς γήινόν τι πλάσμα . . .
Ἀλλὰ πρὸς τί χρονοτριβῶ; καλέσω νῦν τὸ φάσμα.

Ἐἶ πνεύματα δαιμόνια τὸ χάος κατοικοῦντα
Καὶ ταύτην τὴν ὑδρόγειον σφαῖραν περικυκλοῦντα!
Ἄπερ τοσαύτας ἄλλοτε ἐκάλεσ' ἀνευδότης
Τὴν μὲν ἡμέραν εἰς τὸ φῶς, τὴν νύκτα δ' εἰς τὸ σκότος,
Ἄπερ τὸ μέγα πέλαγος τὴν ἄβυσσον οἰκείτε
Τὰ ὄρη περιέρχεσθε, τὰ σπήλαια κρητεῖτε,
Καὶ περιφέρεσθε ἐντὸς οὐσίας λεπτοτάτης,
Τὰς δὲ πηγὰς συχνάζετε τῆς Λήθης καὶ Ἀπάτης,

Δυνάμει Θέλκτρου τοῦ γραπτοῦ δι' οὐ μ' ὑπηρετεῖτε
Σᾶς διατάττω πνεύματα ! ἐγέρθητε ! προβῆτε !

Ὀκνοῦσι . . .

Διὰ τῆς φωνῆς τοῦ παρ' ἡμῖν φερτέρου
Οὐ τρέμοντες ἀκούεται τοῦ ὄντος ὑπερτέρου,
Τοῦ μήποτ' ἀποθνήσκοντος ἐγὼ σᾶς ἐξορκίζω
Ἐγέρθητ' ἐμφανίσθητε !

Οὐκ ἔτ' ὑμᾶς ὀρίζω.
Ἦ τοῦ ἀέρος καὶ τῆς γῆς δαιμόνια εἰς μάτην
Βραχέως διαφεύγετε διαταγὴν ὑστάτην
Δι' ἐπιπόθης τυραννικῆς, ἀφύκτου, δεινοτέρας
Τῶν μέχρι τοῦδε ρηθεισῶν καὶ ἔτ' ἰσχυροτέρας
Ἦς ἡ ἀρχὴ ἐπήγασεν εἰς δύσποτμον ἀστέρα,
Εἰς πλανωμένην κόλασιν πυβρῶσαν τὸν αἰθέρα,
Φρικῶδες εἰς ἐρείπιον πλανήτου καιομένου,
Ἐπάρατον εἰς λείψανον κόσμου πυρπολουμένου !
Δυνάμει τοῦ συλλογισμοῦ ὅστις καταβιβρώσκει
Τὰς φρένας μου καὶ ἑμαυτὸν κακὸν καταγιγνώσκει
Καὶ τῆς ἀρεῆς τῆς τρομερᾶς τῆς νῦν ἐπικειμένης,
Ἐπὶ ψυχῆς εἰς συμφορᾶς αἰὲς δεδικασμένης,
Σᾶς ἐπιβάλλω θέλησιν, σᾶς διατάττω πάλιν
Προσέλθετε ! καὶ ἀπαιτῶ ὑποταγὴν μεγάλην .

(Εἰς τὸ σκοτεινὸν μέρος τῆς σποᾶς φαίνεται ὡς ἄστρον
ἀκίνητον, φωνὴ δὲ ἀκούεται ἄθουσα).

Φωνὴ τοῦ πρώτου πρῆξιματος.

Ἐκ τοῦ κευθμῶνος μου, θνητέ! κατῆλθον κατ' εὐθείαν
Πρὸς σέ ὡς τάχος τὴν ἐμὴν ἀφείς παιδρὰν οἰκίαν
Ἦν ἡ πνοὴ τοῦ λυκαυγοῦς ἐπὶ νεφέλης κτίζει
Ἡ λάμψις δὲ τοῦ δύνοντος ἡλίου χρωματίζει
Δι' ἐρυθρᾶς καὶ κυανῆς παγγυρῶσους ποικιλίας
Οἶον θαυμάζουσι οἱ θνητοὶ ἐν θέρει Ἑσπερίας.
Πάρειμ' ἀστέρος φαινοῦ ἱππεύσας ἐπ' ἀκτίνος,
Τὸν πύθον σου φανέρωσον, ἀνάγκη ἔχεις τίνος;

Δεύτερον πρῆξιμα.

Τὸ λευκὸν ἔρος ἡγεμῶν ἐστέφθη πρὸ αἰώνων
Τῶν Ἄλπεων καὶ τὴν φθορὰν ἀνθίστατο τῶν χρόνων.
Μαρμάρινος ὁ ὄρονός του, τὰ νέφη ἡ στολὴ του,
Διάδημά του ἡ χλὴν, ἡ λαίλαψ, ἡ πνοὴ του.
Τὰ δάση περιζώννυται καὶ τὴν νιφροστιβάδα
Βαστάζων εἰς τὰς χεῖράς του τρομάζει τὴν κοιλάδα
Ἄλλ' οὐδαμῶς ὁ καρτερός αὐτὴν κατακρημνίζει
Πρὶν αὐτῷ δῶσω προσταγὴν, οὐδ' ἄλλος τὸν ἐρίζει.
Ὁ παγετός ὁ μέγιστος ἀπαύστως προοδεύει
Ἄλλὰ ἐγὼ τὸν διοικῶ, κελεύω, καὶ σαλεύει!
Ἐγὼ ἐνταῦθα κυβερνῶ, διὰ τοῦ νεύματός μου
Τὸ ὄρος τρέμει, σείεται, ταραττεται ἐμπρὸς μου!
Εἰπέ τί θέλεις, τί ζητεῖς; ἔλθὼν ἐνώπιόν σου
Προσφέρουμι ἐκτελεστής τῶν ἐπιθυμιῶν σου.

Τρίτον πρῆξιμα.

Τῆς ἐπωδῆς σου ἡ φωνὴ
Ὡς τῆς Οὐδέλλης ἡ βοή
Ἐπάνω τῶν κυμάτων,

Μοί ἦλθεν εἰς τὸν ζοφερὸν
Ἀθόρουβόν τε καὶ ψυχρὸν

Πυθμμένα τῶν ὑδάτων,

Ἐνθα ὁ ἄνεμος σιγᾷ

Οὐδὲ τὸ κύμα διασπᾷ

Τὴν πένθιμον γαλήνην,

Ἐνθα ἡ ὕδρα κατοικεῖ

Καὶ ἡ σειρὴν καλλιεργεῖ

Τὴν κόμην.—Κοραλλίνην

Ἐδραν ἀφελίς ἦλθον εὐθύς,

Τὴν προσταγὴν σου σεβασθεῖς,

Καὶ σ' ἔρωτῶ τί θέλεις;

Τὸ πνεῦμα τοῦ Ὠκεανοῦ

Εἰμι, καὶ φέρω πολλαχοῦ

Τὴν βώμην τῆς θυέλλης.

Τέταρτον πνεῦμα.

Ὅπου λανθάνοντες σεισμοὶ ἐπὶ πυρὸς κἀμῶνται,
Καὶ λίμναι ἀσφαλτίτιδες κοχλάζουσαι μυκῶνται,
Καὶ τῶν μεγάλων Ἄνδεων αἱ ρίζαι ἐξαπλοῦνται
Ὅσον αὐτῶν αἱ κορυφαὶ εἰς οὐρανὸν ὑψοῦνται,
Ἐκείθεν ἔρχομαι θελχθεὶς ὑπὸ τῆς ἐπωδῆς σου
Καὶ γένοιτό μοι ὁδηγὸς θνητῆ ἢ θελήσις σου.

Πέμπτον πνεῦμα.

Τὴν λαίλαπα ὑποκινῶ, ἱππεύω τὸν ἀέρα,
Καὶ κλύδωνα κητέλιπον ἀρτίως πόντου πέρα.
Τὸν στόλον, ἦ συνέτυχον, τὸν πλέοντ' ἀκινδύνως
Πρὶν ἔλθῃ νῦξ κατατροφὴ προσμῆνει πολυδύνης.

Διὰ θαλάσσης καὶ ξηρᾶς ἐπὶ πνοῆς ταχείας
Πρὸς σ' ἐσπευμένως ἔφθασα μετὰ σπουδῆς καὶ βίας.

"Ἐκτον πνεῦμα.

Ἐντὸς τοῦ σκότους τῆς νυκτὸς βιώ, σὺ τὸ γνωρίζεις
Ὅθεν πρὸς τί μαγεύσας με εἰς φῶς με θασανίζεις :

"Ἐβδομον πνεῦμα.

Τῆς εἰμαρμένης σου τὸν ἀστέρα
Διεῖπον ἤδη πρὶν ἢ κτισθῆ
Εἰς τὸν ἀπέραντον τὸν αἰθέρα
Ἡ πολυθρόλλητος αὐτῆ γῆ,
Οὐδ' ἔτι ἴσως ἀμείνων πάνυ
Κόσμος ἐκείνου ποτὲ ἐφάνη,
Οὐδ' ἔτι ἴσως ὠραιωτέρα
Ἐστράφη πέριξ ἡλίου σφαῖρα.
Ἄλλ' ἦλθ' ἡ ὥρα ἡ πεπρωμένη
Καὶ μετεβλήθη μετὰ καιρὸν
Καὶ φλόξ τις ἄμορφος πλανωμένη
Νῦν διατρέχει τὸν Οὐρανόν !
Κομήτης ἄτακτος, τερατώδες
Πύρινον σχῆμα πλῆρες φωτὸς,
Ὡσπερ ἀνάθεμά τι φρικῶδες
Κινεῖται φόβητρον τοῦ Παντός !
Σὲ δὲ τὸν σκόληκα, γεννηθέντα
Ἰπὸ τὸ ἄστρον τοῦτο, ἐγὼ
Καὶ ὑπακούω παραδοθέντα
Καὶ ταῦτοχρόνως περιφρονῶ.
Ἰπὸ ἰσχύος ξένης δοθείσης

Σοὶ ἵνα δοῦλός μου γίνης ταχὺ,
Ἐθέλχθην δεῦρο, ὕπου ἐπίσης
Τάδε δαιμόνια τὰ χαμερπῆ
Μετὰ σοῦ κνόδαλον ὄμιλοῦσι
Καὶ προσκυνοῦσι γονυκλιτῶς.
Τί ποτ' αἱ φρένες σου τέλος ποθοῦσι ;
Τί ποτε βούλει λέγε σαφῶς ;

Ὁμοῦ καὶ τὰ ἐπτά πρεΐματα.

Γῆ, ὕδωρ τε, τὰ ὄρη, δ αἰθῆρ,
Νῦξ τε, ἀήρ τε καὶ ὁ σὸς ἀστῆρ,
Πάντες, ἐμπρός σου, τέκνον τοῦ πληοῦ !
Ἐσμὲν, τί θέλεις φράζε, μὴ φοβοῦ.

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Τὴν λήθην.

ΠΝΕΥΜΑΤΑ.

Τίνος τε καὶ πῶς ;

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Τὸ βλέπετε ἐντός μου,

Τί μ' ἐρωτᾶτε, ἄγνωστος ὑμῖν ὁ στοχασμός μου ;

ΠΝΕΥΜΑΤΑ.

Ἐξ ὧν ἐξουσιάζομεν προσφέρομεν, οὐσίαν
Ζήτησον, λάθε παρ' ἡμῶν, ἰσχύν, κυριαρχίαν
Ἐπὶ τῆς γῆς, ἡ σύμβολον δαμάζον τὰ στοιχεΐ
Ἐφ' ὧν ἡμεῖς δεσπόζομεν.

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Οὐ δύνασθ' ἐνεργεῖα

Πνευματικῆ, ἐκ τ' ἀφανοῦς κρυπτοῦ σας βασιλείου
ἵνα μοι λήθην φέρητε τοῦ παρελθόντος βίου ;
Ἀνημοσύνην ἀπειτῶ, προσφέρετε ἀρθόνως.

ΠΝΕΥΜΑΤΑ.

Τοῦθ' ὅπερ σὺ ἐπιζητεῖς τοσοῦτον ἐπιμόνος
Ἔστιν ἐκτὸς πάσης ἡμῶν δυνάμεως καὶ τέχνης
Ἄλλ' εἰ τὸν θάνατον ποθεῖς, προσφέρομέν σοι αἴφνης.

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Πορίζεις ἄρ' ὁ θάνατος τὴν λήθην;

ΠΝΕΥΜΑΤΑ.

Ἄγνοοῦμεν,

Ἡμεῖς ὄντες ἀθάνατοι ἐπ' ἄπειρον βιοῦμεν,
Οὐδέ πως διακρίνομεν τὸ μέλλον τοῦ παρόντος
Εἰμὴ συνάπτοντες αὐτὸ μετὰ τοῦ παρελθόντος.
Ταῦτ' ἐνθυμοῦ.

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Μὲ σκώπτετε, ἢ βούλησίς μου δμῶς
Καθυποτάσσει ὑπ' αὐτὴν ὡς τύραννός τις νόμος
Ἰμᾶς τοὺς δούλους! ὁ δὲ νοῦς, σπινθὴρ τοῦ Προμηθέως,
Ἡ τῆς ζωῆς μου ἀστραπή, διαπερᾶ ταχέως
Καὶ φέγγουσα διέρχεται τὸν ἄπειρον αἰθέρα
Ὁξεῖα οὐρα καὶ λαμπρὰ καθὼς ἡ ὑμετέρη
Οὐδ' ὑποκύπτει εἰς ὑμᾶς, ἀλλ' ἐλευθέρη μένει
Καίτοι ἐντὸς τοῦ σώματος ὑπάρχει κεκλεισμένη!
Εἰκότως ἀποκρίνασθε ἢ τίς εἰμὶ εὐθέως
Ἰμᾶς διδάξω.

ΠΝΕΥΜΑΤΑ.

Ἄθλιε! ὡς ἀπειλεῖς ματαίως!
Ὡς ἀπεκρίθημεν καὶ πρὶν σοὶ ἀπαντῶμεν πάλιν,
Εἰ δ' ἔχεις τὴν διάνοιαν ὡς καὶ ἡμεῖς μεγάλην
Γινώσκεις ὅτι παντελῶς τὰ πνεύματ' ἀγνοοῦσι
Τὸ πρᾶγμα ὑπερ θάνατον οἱ ἄθροιστοι καλοῦσι.

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Ἐκ τῶν Ταρτάρων ἔφερον ὑμᾶς ὄθεν εἰς μάτην,
Οὐ δύνασθ' ἢ οὐ βούλεσθε μὲ βοηθεῖν, συμπράττειν;

ΠΝΕΥΜΑΤΑ.

Ὅ, τ' ἔχομεν σοὶ δίδομεν, κράτος, ἰσχὺν, ἢ πλοῦτον,
Ἢ ἕκτασιν τῶν ἡμερῶν.

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Μισῶ τὸν θῆλον τοῦτον.

Ἐπάρατ' αἱ ἡμέραι μου! ἤδη ὑπὲρ τὸ θεόν
Ἐζησα. Ἐνθεν φύγετε. Οὐδὲν ἐλπίζω πλέον.

ΠΝΕΥΜΑΤΑ.

Βουλόμεθα πρὶν φύγωμεν δὲ χρήσιμοι φανῆναι
Ἐκδούλευσιν προσφέροντές σοι, σκέφθητι καὶ κρίνεις
Εἰ χάρις ἄλλη πρόσφορος καὶ σοῦ μὴ ἀναξία
Ἰπάρχει ἢν δυνάμεθα παρέχειν,

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Οὐδεμία.

Ἰστασθε ὅμως πρὸς στιγμήν, ὑμῶν ἐκ τοῦ πλησίον
Ὅρξεν πωθῶ τὸ πρόσωπον, οὐκ οἶδα γὰρ ὅποιον.
Ἀκούω μελαγχολικὴν τερπνὴν τε καὶ γλυκεῖαν
Τὴν τῆς φωνῆς ὑμῶν ἠχῶ ὡς φίλην μελωδίαν
Ἐπὶ ὑδάτων νύκτωρ τε γαλήνης ὑπαρχούσης
Καὶ νηνεμίας θερινῆς ἀβρῶς ἐπικρατούσης.
Καὶ βλέπω διαυγοῦς τινος ἀστέρος λαμπηδόνα,
Ἄλλ' οὐδὲν ἄλλο. — Ἐλθετε λαβόντες τὴν εἰκόνα
Καὶ τὴν μορφὴν ἀντίκρουσαν ἐκίστω.

ΠΝΕΥΜΑΤΑ.

Οὐδεμίαν

Μορφήν συνήθως φέρομεν ἡμῶν αὐτῶν ἰδίαν
Πλὴν τῶν στοιχείων ὧν ἔμυσεν ὁ νοῦς καὶ ἡ αἰτία,
Ἄλλ' ἐν σοὶ εἰκῶν τινὸς ὑπάρχη ἔρασμα
Ἐκλεξον ταύτην.

ΜΑΜΦΡΕΣ.

Ἐκλογὴν οὐδ' ἔχω οὐδ' ὑπάρχει
Μοὶ προσφιλὴς ἢ ἀπεχθὴς μορφή ἐπὶ τοῦ κόσμου,
Ἄλλ' εἴ τις μεταξὺ ὑμῶν πρωτεύει τε καὶ ἄρχει
Ἐλθέτω, οἶον βούλεται σχῆμα λαβὼν ἐμπρὸς μου.

ΠΝΕΥΜΑΤΑ.

Ἴδοσὶ! (Τὸ ἔβδομον πνεῦμα παρουσιάζεται ὑπὸ τὴν μορφήν ὤραιας γυναικός).

ΜΑΜΦΡΕΣ

Ἄν μὴ τις ἐμπαιγμὸς μανία ἢ ἀπάτη
Ἐμπρὸς μου ἴσατ, ὦ Θεέ! ὁποῖα γλυκυτάτη
Εὐδαιμονία καὶ χαρὰ εἰσέτι μὲ ἐκάλει.

(Ὁ Μάμφρεδ προσπαθῆ νὰ τὴν περιπτύξῃ
ἢ δὲ μορφή ἀφαρίζεται).

Ἀπῆλθεν! ἡ καρδία μου συνετριβέται καὶ πάλλι.

(Πίπτει ἀναλίσθητος.)

(Φωνὴ ἀκούεται ἄδουσα τὴν ἐπομένην ἐποδὴν.)

Ὅτε φέγγ' ἡ σελήν' εἰς τὸ κύμα,
Εἰς τὴν χλόην νυκτὸς λυμπτυρίς,
Ἢ λαμπὰς μετεώρου εἰς μνήμα,
Εἰς τὰ ἔλη φωσφόρου ἀτμῖς·

Ὅτε βλέπεις διάττοντ' ἀπέρα
Διασχίζοντα τὸν οὐρανόν,
Κ' ἡ φωνὴ τῆς γλαυκῆς ἐν ἐσπέρᾳ
Προμηνύει κακὸν ὠινόν·
Τότε ὄλην θνητέϊ κυριεύει
Ἡ ψυχὴ μου τὴν σὴν τὴν ψυχὴν,
Δι' ἀρρήτου θελγῆτρου δεσμεύει,
Τυραννεῖ, βασανίζει αὐτήν!

Τὸ μὲν σῶμα βαρέως κοιμᾶται,
Τὸ δὲ πνευμά σου φεῦ! γρηγορεῖ.
Καὶ σκιά τις σοῦ κύκλω πλανᾶται
Καὶ τὸν νοῦν σου σφοδρῶς ἐνοχλεῖ·
Ἄγνωστός σοι δὲ δύναμις πάνυ
Δὲν σ' ἀφίνει ποτὲ μοναχόν,
Νέφος ὅλον σὲ περιλαμβάνει
Ὡς ὁ τάφος καλύπτει νεκρόν.
Ἡ μαγεία δὲ αὕτη αὐξάνει
Οὐδὲ παύει ποτὲ ὁ ἀγών!

Οὐδαμῶς μὲ βλέπεις καίτοι ἔμπροσθέν σου διαβαίνω,
Ἄλλ' αἰσθάνεσ' αἰωνίως ὅτι σοῦ πλησίον μένω·
Στρέφων δὲ τὴν κεφαλὴν σου μὴ μ' ἐκεῖ ὄρων θαυμάζεις,
Καὶ τὸν ψυχικόν σου πόνον ἵνα κρύψῃς κοπιάζεις.

Καὶ δεινὴ τις γοητεία
Ἄπεινῶς σὲ κατηράσθη,
Καὶ παγίς τις ὀλεθρία
Διὰ σὲ κατεσκευάσθη.
Ὁ δὲ κύσων τοῦ ἤλιου
Καὶ τὸ ψῦχος τῶν νυκτῶν

Βίου σου τοῦ τρισαθλίου
Αἰωνία ἀλγηδῶν!
Καὶ φωνὴ ἐν τῷ ἀέρι
Ὅτε σ' ὑποφέρεις χαίρει!

Ἐκ τῶν πλαστῶν δακρῶν σου διύλισα οὐσίαν
Θανατηφόρον καὶ πικρὰν ὡς φάρμακον δριμύτιαν,
Καὶ ἐκ τοῦ κέντρου τῆς σκληρᾶς μελαίνης σου καρδίας
Τὸ αἷμα μέλαν καὶ πυκνὸν ἐστράγγισ' ἀπ' εὐθείας,
Ἀφείλιον ἐκ τοῦ χεῖλους σου τὴν κήλησίν μου ταύτην
Δι' ἧς κατέχω ἐπὶ σοῦ ἐπιβροῦν τοσαύτην.

Τὸ μαρμαρίνόν σου στήθος ὅπου πάγος βασιλεύει,
Τὸ πικρὸν μεϊδιάμα σου ὅπου ἕφις ἐμφωλεύει,
Τὸ ἀπατιλὸν σου ὄμμα ὅπου ὄλωσ' πεπλασμένη
Ἄρετὴ ἐνδιατρίβει καὶ σεμνότης διαμένει,
Ἡ χαϊρέκακος ψυχὴ σου ὅπου πᾶσα πονηρὴ
Ἀναφύεται καὶ ὅπου ἐνεργεῖ ὑποκρισία.
Ταῦτα πάντα βασανίζουσι ἀενάως τὴν ζωὴν σου
Καὶ ποιοῦσι κόλασίν σου τὴν ἰδίαν ὑπαρξίν σου!

Καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου τὴν φιάλην ταύτην χέω,
Καὶ τὸν ὕπνον σου ταράττω καὶ πρὸς θάνατον παλῶ,
Καίτοι τοῦτον σὺ πρᾶκρύνεις τῆς ζωῆς σου τῆς ταλαίνης
Ματαιοὶ ἢ χεῖρ σου ὅμως ὑπερτέλος ἀναμένεις.
Πανταχόθεν γοητείας ἔπος σὲ περιστοιχίζει
Καὶ τὸν μαρμαρὸν σοὶ φέρει καὶ πικρῶς σὲ ταλαινίζει.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Τὸ ἔρος Γεωργίου — ὕρα πρώτη.

Ο ΜΑΜΦΡΕΔ (μόνος ἐπὶ τῶν βράχων).

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Μ' ἐγκαταλείπουσι σκληρῶς τὰ παρ' ἐμοῦ κληθέντα

Δαιμόνια τῶν ἀρωγῶν αὐτῶν ἀπαρηθέντα.

Ἡ γνώσις μου ἡ μαγικὴ νῦν ἀπεδείχθη πλάνη,

Ὁ προσεδόκουν φάρμακον ἀνεπαρκὲς ἐφάνη.

Οὐδ' ἔτ' εἰς ὑπεράνθρωπον εἰρίδομι Σοφίαν

Ἰσχὺν μὴ ἔχουσαν ποσῶς ἐπὶ τοῦ παρελθόντος;

Τοῦ μέλλοντος ὡς πρὸς ἐμὲ ἀνωφελίμου ὄντος

Μέχρις οὐ κείνο θυθισθῆι εἰς λήθην αἰώνιαν!

Παρμῆτωρ γῆ! Καὶ σὺ Αὐγή!

Καὶ ὅρη καὶ ὄρατα!

Ὅποια θεῖα φυσικὴ ὑμῖν ἀνήκει καλλονή,

Ὡς τερκνοτάτη θεά!

Ὡ, διατί ἐπλάσθητε τοσοῦτον θαυμασίως;

Ὡ, διατί δὲν δύναμαι ἵνα σᾶς ἀγαπήσω

Κ' ἐντὸς ὑμῶν πᾶν αἶσθημα πᾶν φίλτρον νὰ θυθίσω;

Καὶ Σὲ πανόπτα ἥλιε, λαμπρότατε ὁμοίως,

Τὸν ὀφθαλμὸν τὸν κύβινον τοῦ Σύμπαντος καλῶ,

Ὅστις τὰ πάντα καθορᾶς καὶ ἅπαντας εὐφραίνει,

Ὡ διατί τὴν δυστυχῆ καρδίαν μου σὲ ἐρωτῶ

Ἐγκαταλείπεις σκοτεινὴν καὶ βαθμηδὸν μαραίνεις;

Καὶ σὺ, ὦ βράχε ἀπορρώξ, ἀπότομη, κρημνώδης!

Ἐφ' οὗ τῆς ἄκρας ἴσταμαι, ὁρῶν τὰς γιγαντώδεις

Πεύκας μακρόθεν κάτωθεν ὡς ὄρηκας κειμένας

Εἰς τῆς ἀβύσσου τ' ἀχανεὲς ἀεὶ σμικρνομένης.

Ἐντὸς τοῦ σκοπελώδους σου τοῦ κόλπου, ὦ ἀγάπη,
Και φραγγώδης ἄβυσσος! ἔν ἄλμα, πνοή μία
Ἐκρήμιζε τὸ στήθος μου ἵνα αὐτοῦ γλυκεῖν
Ἐύρη ἀνάπαυσιν ψυχῆς, καὶ λήθην αἰωνίαν!
Πλὴν διατι, ἐν ᾧ αὐτὸ ἐπιθυμῶ, διστάζω
Οὐδ' εἰς τὸ χάσμα ρίπτομαι οὐδὲ ποσῶς τρομάζω;
Ἐν ᾧ τὸν κίνδυνον ὄρω
Οὐδὲὼς ὀπισθοδρομῶ.

Σκοτίζονται αἱ φρένες μου, αἰσθήσεως στεροῦνται
Πλὴν στερεοὶ οἱ πόδες μου, ἀκλόνητοι κρατοῦνται.
Λόρατός τις δύναμις, ἀμάχητος, μεγάλη
Μ' ἀναχαιτίζει καὶ τὸ ζῆν οἰκτρῶς μοὶ ἐπιβάλλει,
(Ἐἴπερ ζῶ ἤδε ταφή τοῦ πνεύματος καλεῖται
Ἐντὸς εὐφθάρτου σώματος, ἐν ᾧ καὶ τυραννεῖται
Καὶ τήκεται διηνεκῶς.) Ἄλλ' οὕτω τιμωροῦμαι
Ἐνεκα τῶν πταισμάτων μου, οὐδὲ ἀπολογοῦμαι.

(διαβαίνει ἀετός.)

Ἦ ἀγγελε σὺ πτερωτῆ,
Νεφελοσχίστα ἀετῆ!
Εἰς ὕψος μεσουράνιον ἢ πτέρυξ σου σὲ φέρει,
Ἵπερηφάνως ἵπτασαι ἐν καθαρῷ ἀέρι,
Πλησίον μου πτεροκτυπῶν τὰς πέτρας διαβαίνεις,
Ἴσως ἐμὲ ἐλώριον τοῖς νεοσσοῖς προσμένεις,
Οὐδ' ἀπατάσαι

Ἐφυγες, καὶ μόλις ὀφθαλμὸς
Ἀκολουθεῖν σε δύναται ἀνθρώπος, ἀλλ' ὁ σὺς
Διαπερᾶ καὶ ἄνωθεν καὶ κάτωθεν καὶ πέρα
Ὁξυδερκῶς διέρχεται καὶ σχίζει τὸν ἀέρα.
Ἦ πόσον ὕδω ὄρατῆς κόσμος ἐπλάσθη θαυμαστός!
• Ὅποια ὀρκεῖς!

Ἄπκνταχοῦ δημιουργεῖ καὶ ἀενάως ἐνεργεῖ
 Ἄδρατος θεότης!

Ἡμεῖς δὲ οἱ καλούμενοι τῆς γῆς οἱ ἡγεμόνες
 Διατελοῦντες χαμερπεῖς γινόμεθ' ἀλαζόνες,
 Μετέχοντες τῆς φύσεως, Θεοῦ τε καὶ ἀνθρώπου,
 Τὴν οἴησιν ἐκφράζομεν ἐπάνω τοῦ μετώπου.
 Ἰδέας ἔχοντες μικρὰς καὶ θέλησιν μεγάλην
 Καὶ τὰ στοιχεῖα φέροντες εἰς σύγχυσιν καὶ πάλιν,
 Τὴν αὖραν τῆς διαφθορᾶς καὶ τῆς ὑπεροφίας
 Εἰσπνέομεν, ἀνάξιοι καὶ τῆς ἀθανασίας,
 Καὶ τοῦ θανάτου ἐν ταύτῳ, μέχρις ὑπεριτυχῆν
 Αὐτὸς καὶ εἰς τὸν Τάρταρον ἡμεῖς καταβυθίσῃ!
 Τί δὲ ἐσμέν οἱ ἄνθρωποι ; τὸ ἀποσιωπῶμεν,
 Οὔτε κατ' εἰλικρίνειαν ἐκφράζεσθαι τολμῶμεν.
 (* Ἀκούσται αὐλὸς ποιμένος).

Αὐλὸς ποιμένος οὐ μακρὰν ἤχει εἰς τὸν ἀέρα,
 Καὶ κωδωνίσκοι κρούονται προβάτων 'καίθεν πέρι·
 Ἐνταῦθα πατριαρχικῶς διάγουσι τὸν βίον,
 Μακρὰν τῆς τύρβης τῶν λαῶν τῆς φύσεως πλησίον.
 Εἰθ' ἤμην πνεῦμα ἀφανὲς γλυκείας μελωδίας,
 Φωνή τις ζῶσα, ἢ ἡχὼ πνεύσεως ἀρμονίας,
 Ἄσώματός τις ἡδονή! ἥτις ἀρχὴν καὶ τέλος
 ἔχει αὐτῆς τῆς μουσικῆς τὴν τέρψιν καὶ τὸ μέλος!
 (* Ἐρχεται κάτωθεν αἰγαροκυρηγὸς τῶν Ἄλλεων).

ΚΥΝΗΓΟΣ.

Ἐπήδω τῆδε αἰγίγρος ποδάρκης πρὸ βραχέως
 Καὶ πρὶν προθλάσω ἔφυγεν ἀλλότμενος ταχέως.
 Ἦ ἄγρα μου τὴν σήμερον μόλις καὶ μετὰ βίας
 Τόν δ' ἀνταμείψει κίνδυνόν ἄνευ ἐπιτυχίας.

Τίς ἴσταται ἀνὴρ ἐκεῖ; τὸ ἔνδυμα πολίτης,
 Τὸ ὕφος μεγαλοπρεπές, ἀλλ' οὐδαμῶς ὀρείτης.
 Ἀγέρωχος ὡς χωρικός ἐλεύθερος προβαίνει
 Φθὰς ὕψος ὅπου ἄνθρωπος δυσκόλως ἀναβαίνει
 Πλὴν τῶν ἀρίστων κυνηγῶν.—Ἐντεῦθεν προχωρήσω
 ὡς πλησιέστερον αὐτὸν καλῶς παρατηρήσω.

ΜΑΜΦΡΕΔ (μὴ βλέπων αὐτόν.)

Αἱ τρίχες ἐλευκάνθησαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου,
 Λισθάνομαι ἀφόρητον τὸ βάρος τῆς ζωῆς μου.
 Καθὼς αὐταὶ αἱ ὑπ' ἐνός χειμῶνος κεκαυμέναι
 Καὶ ἄκλωνες καὶ ἀφλοιοὶ πεῦκται κατηραμέναι
 Τὰς ρίζας ἔχουσαι ξηρὰς, καὶ τοὺς κορμούς ἀβλάστους,
 Μεμαραμένον στέλεχος, καὶ τοὺς χυμούς ἀπλάστους,
 Ἐμπνέουσι τὸ αἶσθημα τοῦ μαρασμοῦ, ὧ φρίκη!
 Ὑπάρξας ἄλλος ἄλλοτε, ὅποια καταδίκη
 Τοιαύτη ὑπαρξίς τανῦν ταλαιπώρος, ἀθλία!
 Ἐπάνω τοῦ μετώπου μου ρυτίδας (τὰ σημεῖα
 Διαφθορᾶς) ἐχάραξαν· στιγμαί, οὐχὶ δὲ χρόνοι
 Οὐδ' ὄρι, ἀλλ' ἀπλῶς στιγμαί! ἄς ἡ ὀδύνη μόνη
 Εἰς χρόνους ἐβασάνιτεν — στιγμαί ἀδυναμίας!
 Ἄς μὴ ποθῶν ἐπέζησα — στιγμαί ἀπελπισίας!
 Ὡ βράχοι ἐτοιμόρροποι καὶ πέτραι πεπηγμῆται!
 Νιφοστιβάδες ἐκκρεμεῖς, πελώριαί, βαρεταί!
 Ἐλθετε καταπέσατε, συντρίψατέ με ὄλον!
 Ἀκούω πάταγον συχνόν, φρικτὸν, κεραυνοβόλον
 Ὃν προξενεῖτε πίπτουσαι, πλὴν πίπτετε ἀκόπως
 Καὶ ὄσα πάλιν γίνονται πρὸσβάλλετε ἀσκόπως
 Τὸ δάσος τὸ νεόφυτον, τὸ ἄκακον χωρῖον,
 Καὶ τὴν καλύβην τοῦ πτωχοῦ τοῦ χωρικοῦ πλησίον.

ΚΥΝΗΓΟΣ.

Ἐκ τῆς κοιλάδος ἤρξαντο αἱ ἀναθυμιάσεις
Ὀφείλω τοῦτον νοθετεῖν μετὰ φροντίδος πάσης
Ὅπως ταχέως καταβῆ μήπως τυχὸν ἐμπέση
Εἰς κίνδυνον καὶ ἄμ' ὁδὸν καὶ βίον ἀπολέση.

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Ὀμίχλαι κύκλωθεν λευκαὶ καὶ στρόβιλοι θειώδεις
Συννέφων ὑποκάτω μου ὑψοῦνται γιγαντώδεις,
Ὡς ὄτ' ὁ τῆς κολάσεως ὤκεανὸς ὁ θράζων
Ἄφρον ἐκπέμπει ἐνθερμον πολλὰς ψυχὰς κολάζων.
Ἰλιγγιῶ.

ΚΥΝΗΓΟΣ.

Ἀνάγκη προσοχῆς ὑπάρχει μήπως
Αὐτὸν ταραξεί ~~ἔξαφνα τοῦ θύματός μου κτύπος~~
Φαίνεται σχετοδινηῶν, τοὺς ὀφθαλμοὺς συστρέψει.

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Ὀρη κατέπεσον ποτὲ τὸ πάλαι, εἰς τὰ νέφη
Ἀφέντα χάσμα, ἔτρεμον αἱ γύρω πεδιάδες
Ἰπὸ τοῦ κρότου τοῦ δεινοῦ, αἱ θαλεραὶ κοιλάδες
Ἐκ σκινδαλμῶν καταστροφῆς μεγάλης ἐπληροῦντο,
Οἱ ποταμοὶ ἐφράττοντο, τὰ ὕδατα ὑψοῦντο
Μεταβληθέντα εἰς ἀτμὸν ὑπὸ τῆς αἰφνίδιου
Πίεσεως, αἱ δὲ πηγαὶ αὐτῶν ἐξ ἠφαιστείου
Ὀρμῆς ὑποκινούμεναι ἐτρέποντο εἰς νέας
Διῶρυγας καὶ αὐχμηρὰς ἀφῆκον τὰς ἀρχαίας
Οὕτω κατέπεσε ποτὲ τὸ Ροσενβέργ (α), καὶ τάλαις!

(α) Τὸ ὄρος «Rossberg» ἐν Ἑλβετίᾳ ἔπεσε οὕτως κατὰ τὸ 1804,
καταστρέψαν τρεῖς ἢ τέσσαρα χωρία, 450 περίπου ψυχὰς καὶ πολ-
λὰς οἰκίας καὶ λ. Ἐρρ. Γερμ.

Εγὼ μὴ τότε εὐρεθῆις
Ἰπὸ αὐτὸ καὶ συντριφθῆις,
Ὅποιας ἤδη ἀμφορὰς ἀπέφευγον μεγάλας!

ΚΥΝΗΓΟΣ.

Πρόσεχε, φίλε, πρὸς Θεοῦ! ἐν περκιτέρῳ βῆμα
Ἰσως ὀλέθρου στυγεροῦ σὲ καταστήσῃ θύμα.

(ΜΑΜΦΡΕΔ (μὴ βλέπων αὐτὸν εἰσέτι.)

Τοιοῦτος τάφος δι' ἐμὲ ὅποια εὐτυχία!
Τὰ μέλη μ' ἀνεπαύοντο τανῦν ἐν ἡσυχίᾳ,
Οὔτε αὐτά μου τὰ ὀστά ἐρρέπταντο σποράδην
Κατὰ κρημνῶν πρὸς παιδιὰν ἀνέμων εἰς τὸν Ἄδην.
Ὡς ἤδη φεῦ! ριφθήσονται δι' ἐνὸς ἄλματός μου.
Χαίρετε πέριξ οὐρανοί! Ἀνοίγεσθε ἐμπρὸς μου!
Πλὴν τόσον ἐπιπληκτικῶς ὧ μὴ με θεωρῆτε,
Δὲν ἐγενήθην δι' ὑμᾶς, μὴ μὲ κἀτήγορητε.
Καὶ σὺ, ὦ γῆ! παράλαβε τὸ σῶμά μου, καὶ χαιρε!

(Κυνηγὸς ἀρπάζων τὸν Μαρφρέδ αἰφνιδίως ἐμτο-
δίξει αὐτὸν εἰς κρημνισθῆ ἀπὸ τῶν βράχων).

ΚΥΝΗΓΟΣ.

Παράφρων! εἰ καὶ ἐπαχθεῖς τοῦ βίου αἱ ἡμέραι
Σοὶ φαίνονται, μὴ δι' ἐνόχου αἵματος μολύνῃς
Τὰς καθαρὰς ἡμῶν αὐτὰς κοιλάδας. Μὴ βραδύνης
Ἄλλ' ἀκολούθησον ἐμὲ — κρατῶ σε ἐρρωμένως.

ΜΑΜΦΡΕΔ.

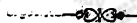
Λειποθυμῶ — εὐρίσκομαι δεινῶς ἐσκοτισμένος.
Τὰ πέριξ ἔρη στρέφονται, τὸ σκότος προσοδεύει,

Ἢ βρασίς μου σθένεται — τίς εἶ; — μὲ κυριεύει
Ἄδυναμία ἔπακρος — ὦ μή μου ἄπτου — φεῦγε!

ΚΥΝΗΓΟΣ.

Ἄγε δὴ φύγωμεν ὁμοῦ; Τὰ νέφη συμπυκνοῦνται,
Τὴν ῥάβδον λάβε — ἐπ' ἐμοῦ στηρίχθητ' ἤδη — εὖγε!
Ὡς πολυπέρου κυνηγοῦ οἱ πόδες σου κινοῦνται—
Θάρρει, καὶ προσεγγίζομεν τὴν στενωπὸν πλησίον,
Ἐντὸς τῆς ὥρας φθάνομεν εἰς τὸ μικρὸν χωρίον.

(Ὡς καταβαίρουσι μετὰ δυσκολίας τοὺς βράχους
ἢ σκηνὴ πλπτει).

ΠΡΑΞΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ.

(Καλύβη εἰς τὰς Βεργικὰς Ἀλπεις):

(ΜΑΜΦΡΕΔ καὶ ὁ ΚΥΝΗΓΟΣ).

ΚΥΝΗΓΟΣ.

Ἦ μὴ, μὴ φύγῃς πρόσμενε, πρὸς τὸ παρὸν ὁ νοῦς σου
Οὐ διαγράφειν δύναται τὸ τέρμα τῆς ὁδοῦ σου.
Μόλις συνέλθῃς οἴκαδε σὲ ἔδηγειν ἐλπίζω
Ποῦ ὅμως;

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Ἀδιάφορον, τὸν δρόμον μου γνωρίζω,
Οὐδ' ἔχω πλέον οὐδαμῶς ἀνάγκην ὁδηγίας.

ΚΥΝΗΓΟΣ.

Τὸ ἔνδυμα, τὸ ὕφος σου μετέχει εὐγενείας.
Εἰς ἄρα γε ἐκ τῶν πολλῶν ἀρχόντων τῶν φρουρίων
Τῶν ὑψουμένων ἀνωθεν τῶν βράχων. Τούτων ποῖον
Σὲ ὀνομάζει κύριον; Γνωρίζω παιδιόθεν
Μόνον τὰ πρόθυρα αὐτῶν καὶ τὰς εἰσόδους ὅθεν
Ἐκ τῶν κοιλάδων πρόσιστα καθίστανται, σπανίως
Ἐκείθεν ὅμως μ' ὁδηγεῖ ὁ ὀρεινός μου βίος
Ἴνα παρὰ τῶν καλαιῶν μεγάρων τὰς ἐστίας
Μεθέξω μετὰ τῶν λοιπῶν προσπόλων εὐωχίας.
Ποῦ κατοικεῖς;

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Τί μέλει σοι καὶ οὕτως ἐπιμένεις;

ΚΥΝΗΓΟΣ.

Συγχώρει τὴν ἐρώτησιν, μὴ τόσον δυσχεραίνης,
Καὶ ἔσο εὐθυμότερος.—Τὸν παλαιὸν μου οἶνον
Παρακαλῶ σε γεύθητι πολλάκις τούτου πίνων
Τὸ αἷμά μου ἐθέρμανον—Ἴσως τὸ σὸν ἐπίσης
Ἀνάγκη ἔχει θαλπωρῆς — ὑγίαινε!

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Μὴ χύσης—

Ἄπαγε! Ἄπιθι μακρὰν! Τὸ αἷμά ἐκχειλίζει—
Δὲν τὸ ροφᾷ ποτὲ ἡ γῆ; αἰέποτε γογγύζει;

ΚΥΝΗΓΟΣ.

Παραφρονεῖς ὦ ἄθλιε! τί λέγεις, τί ταραττεῖ,
Τὰς φρένας σου, μεγάλη τις μανία ἢ ἀπάτη;

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Τὸ αἷμα λέγω τὸ θερμὸν, τὸ αἷμα τὸ ἀθρόον
Τὸ βεῦσιν ἄλλοτε ποτὲ ἐντὸς φλεβῶν ἀθῶων
Τῶν προπατόρων μου κ' ἐντὸς τῶν ἡμετέρων (μίαν
Ἐχόντων τότε τρυφερᾶς νεότητος καρδίας,
Διότι ἠγαπώμεθα ἴσως ὑπὲρ τὸ δέον).
Ἐχύθη ὅμως πρὸ πολλοῦ οὐδὲ κοχλάζει πλέον,
Ἀλλὰ ὑψοῦται ἐρυθρὸν καὶ θάπτει τὰς νεφέλας
Τὰς ἀποκλείουσας ἐμὰ ἐκ τ' οὐρανοῦ, οὐ πέλας
Ὅτε σὺ εἶς, οὔτε ἐγὼ ποι' ἔσομαι.

ΚΥΝΗΓΟΣ.

Μα/α

Σὲ κυριεύει ἂν κακὴ ἐπήνεγκ' ἀμαρτία,
Καὶ τὸ κενὸν ἀναπληροῖς δι' ἀνυπάρκτων ἔντων.
Ἄλλ' ὀφονοῦν τὸ πάθος σου, ἢ πείρα τῶν γερόντων
Θεραπευτὸν καθίστησι, ὑπάρχει θεραπεία
Ὁ χρόνος ἢ μετάνοια, ὑπομονὴ δόξα!

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Ἰπομονή! ὑπομονή! ἢ λέξεις αὕτη πρέπει
Τοῖς τετραπόσι κτήνεσι, οὐδόλως δ' ἀποβλέπει
Τοὺς ὑπερόπτας ἀετούς. Μὴ ταύτην οὖν προτείνης
Εἰμὴ εἰς ὄντα καθῶς Σὺ κατασκευῆς γηίνης.
Τῆς τάξεώς σου οὐκ εἰμί.

ΚΥΝΗΓΟΣ.

Τὸν οὐρανὸν δοξάζω
Οὐδ' ἐπεθύμουμ ὑπαρξίν οἶκν σὺ νῦν διάγεις,
Οὐ μὰ τὴν φήμην Γουλλιέμ τοῦ Τέλλ ὑπερ θαυμάζω,
Βλέπων σὲ πόσον χαλεπῶς τὸν βίον διεξάγεις.

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Ἐν τούτοις βλέπεις ὅτι ζῶ—

ΚΥΝΗΓΟΣ.

Ζωὴ αὕτη καλεῖται
Ἢ σπαραγμὸς ὑφ' οὐ δεινῶς τὸ πνεῦμά σου κλονεῖται;

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Σοὶ λέγω ἔτη πάμπολλα ἐξῆσα—τί σημαίνει;
Κ' αἰῶνες ἂν πκρέλθωσιν ἢ ἀπειρία μένει,

Χρόνος, συνειδήσις, Θεός, ἡ δίψα τ' ἀοράτου
Καὶ πόθος ὁ ἀκίρυστος, τοῦ μέλανος θανάτου!

ΚΥΝΗΓΟΣ.

Ἄλλ' ὅμως ἐγὼ φαίνομαι πρεσβύτερός σου λίαν,
Τὸ πρόσωπόν σου μαρτυρεῖ μεσσίαν ἡλικίαν.

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Νομίζεις ὅτ' ἡ ὑπαρξίς ἐξήρτητ' ἐκ τῶν χρόνων;
Ναὶ μὲν, ἀλλ' ἐποχαὶ ἡμῶν εἰσὶν αἱ πράξεις μόνον·
Αὐταὶ κατέστησαν ἐμοῦ τὰς νύκτας καὶ ἡμέρας
Ἄναριθμήτους καὶ αὐτῶν τῶν ἔμων πλειοτέρως,
Καὶ τὴν ζωὴν μου ἐρημον ἀπέραντον, μεγάλην,
Ἐφ' ἧς ἡ θάλασσα κτυπᾷ, ἀπ' ἄκρας δὲ εἰς ἄλλην
Οὐδὲν εὗρίσκεις παρέκτός τας πέτρας τας ἀγρίας,
Ναυάγια, καὶ σκελετοὺς, καὶ λείψανα πικρίας!

ΚΥΝΗΓΟΣ.

Παραφρονεῖ! οὐδ' ἔτι δεῖ αὐτὸν ἐγκαταλείπειν!

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Εἶθε! διότι ὄσα νῦν μοι προξενοῦσι λύπην
Καὶ ὄσα θλέπω, ὄνειρον θὰ ἦσεν ἀσθενείας.

ΚΥΝΗΓΟΣ.

Τί θλέπεις ἢ σοὶ φαίνεται ὅτι θλέπεις, φαντασίας;

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Ἐμὲ αὐτὸν καὶ σὲ δρῶ, φιλόζωνε ὄρεϊτα!
Τὰς ταπεινάς σου ἀρετάς, τοὺς τρόπους, τὴν ἐσφ.
Τὴν ἐλευθέραν σου ψυχὴν, καρτερικὴν καρδίαν

Ἀγέρωχον ἀλλ' εὐλαβῆ καὶ ἀρελῶς ἤπιον,
Τὸ ἐκ τῆς ἀθωότητος ἀγνόν φιλότιμόν σου,
Τὰς ὑγιεῖς ἡμέρας σου, τὸν ὕπνον τῶν νυκτῶν σου,
Τὸν τίμιόν σου ἄκκαον πλὴν κινδυνώδη βίον,
Ἐλπίδας γήρατος παιδρου, καὶ ἥσυχον μνημείον
Ἐφ' οὗ καὶ ἄνθη καὶ σταυρὸς καλύψει τὸν νεκρόν σου
Καὶ ἡ στεργὴ τῶν τέκνων σου τὸν ἐπιτάφιόν σου!
Ταῦτα ὄρω, καὶ ἔπειτα ἐντός μου ῥίπτω βλέμμα
Καὶ βλέπω τῆς καρδίας μου ἤδη ξηρὸν τὸ αἷμα!

ΚΥΝΗΓΟΣ.

Ὡστ' ἡλλαττες τὴν θέσιν σου ἀντι-τῆς θέσεώς μου;

ΜΑΜΦΡΕΛ.

Δὲν σὲ ἠδίκουν φίλα μου, οὔτε ἐντός τοῦ κόσμου
Ἀντήλασσον τὴν τύχην μου μετ' οὐδενὸς ἀνθρώπου.
Ἀντέχω, ἂν καὶ μοχθηρῶς καὶ μετὰ πλείστου κῆπού,
Ἀντέχω ὁμως πρὸς ζῶην ταλαίπωρον, ἀθλίαν
Ὅταν οὐδεὶς ἄλλος θνητὸς οὔτε στιγμὴν πρὸς μίαν
Ἐνυπνιάζεσθαι ἀπλῶς ἠδύνατο, πλὴν μᾶλλον
Κοιμώμενος, ἀπέθνησκεν.

ΚΥΝΗΓΟΣ.

Τὰ εἶσανα τῶν ἄλλων
Τοσοῦτον αἰσθανόμενος πόθεν ἐγκληματίας
Παγκάκιστος παρίσταται μελαίνης ἀμαρτίας;
Ἄ! μὴ τὸ λέγεις—Δύναται ἡ εὐγενὴς σου φύσις
Ἀναποδοῦναι τοῖς ἐχθροῖς κακὰ καὶ ἐκδικήσεις;

ΜΑΜΦΡΕΛ.

Τὰ κρίματά μου ἔπεσον ἐπὶ τῶν ἀγαπῶντων
Ἐμὲ καὶ μοὶ ἀγαπητῶν καὶ παμφιλιάτων ὄντων.

Οὐδέποτε ἀπέκρουσα ἐχθρὸν πλὴν πρὸς ἴδιαν
δικαίαν ὑπεράσπισιν, ἀλλ' εὖρον ὀλεθρίαν
τὴν Μοῖραν.

ΚΥΝΗΓΟΣ.

Εἴθ' ἀνάπαισιν ὁ Οὐρανὸς σοὶ δώσοι
καὶ τὴν ψυχὴν σου ἔγκαιρος μετάνοια λυτρώσοι !
Αἱ προσευχαί μου ὑπὲρ σοῦ—

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Δὲν ἔχω τούτων χρεῖαν
δέχομαι δὲ τὸν οἰκτόν σου.—Σοὶ εὐχομαι ὕγιάν !—
Ἄπέρχομαι—λάβε χρυσόν, μὴ ἀντιτείνης, μήτε
μὲ ἀκολούθει.—ἡ ὁδὸς ἔνθεν γνωστὴ μοι κεῖται.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

(Ἡ καινότερω κοιλία τῶν Ἀλπεων.—Καταβράκτις).

ΜΑΜΦΡΕΔ (εἰσέρχεται μόνος).

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Ὁ ἥλιος δὲν ἐφθασεν ἔτι τὴν μεσημβρίαν,
τῆς ἵριδος (α) αἱ πάγχρυσοὶ ἀκτίνες στεφανοῦσι

(α). Ἡ ἵρις αὕτη σχηματίζεται ἐκ τῶν ἠλιακῶν ἀκτίνων ἐπὶ τῶν
κάτω μερῶν τῶν καταβράκτιν τῶν Ἀλπεων, ὁμοιάζει δὲ ἀπαράλ-
λακτα οὐράνιον τόξον κατελθόν ἐνταῦθα ὡς εἰπεῖν πρὸς ἐπίσκεψιν
καὶ τόσον πλησίον ὥστε δύναται τις σχεδὸν νὰ θάψῃ μὲχρις αὐ-
τοῦ, διαρκεῖ δὲ μέχρι τῆς μεσημβρίας.

Τὸν καταβράκτην, βάνουσαι χρωμάτων ποικιλίαν.
 Καὶ βείθρα ἀργυρόρροα καθέτω; κυλινδοῦσι
 Κρημνόμεν εἰς τὴν ἄβυσσον, καὶ βαντισμοὶ ἀφρώδους
 Φωτὸς πηδῶσι πίπτοντες τῆδε κάκεισε ἄτε
 Ἡ σόβη ἵππου τοῦ χλωροῦ κέλητος γιγαντώδους
 Ἐφ' οὗ ἱππεύς' ὁ θάνατος, καθάπερ ἀπαντᾷται
 Ἐν τῇ σοφῇ προφητικῇ ἀποκαλύψει θείᾳ.—
 Ἐκτὸς ἐμοῦ νῦν οὐδενὸς οἱ ὀρθαλμοὶ θεῶνται
 Θεῶν τοσοῦτον θελητικῆν.—Ἐν τῆδε τῇ γλυκεῖᾳ
 Ἐρήμῳ εἶθε μοναχὸς ὑπῆρχον ἔχαιρόν τε
 Σὺν τῷ χθονίῳ πνεύματι τοῦ τύπου τῆν λατρείαν
 Καὶ τῶν ὑδάτων τὰς τιμὰς.—Τελέσω τὴν μαγείαν,

*(Λαμβάνων ἐκ τοῦ ὕδατος βαντίζει διὰ τῆς χειρὸς καὶ
 προφέρει ἐξορκισμόν, εἶτα ἡ ρύμη ἐμβαντίζεται
 ὑπὸ τὴν ἱριδα τοῦ καταβράκτου).*

ΜΙΑΜΦΡΕΔ.

Ὡ νόμφη χρυσοπλόκαμε, γλαυκώπις καὶ ὠραία!
 Ἦς ἐμπροσθεν παρίσταται συγκριτικῶς χυδαία
 Πᾶσα ἐπίγειος μορφή, καὶ ἡ εὐειδестаτή
 Τῶν θυγατέρων τοῦ Ἀδάμ καθίσταται ὑστάτη.
 Ὡ νόμφη ἐκ τῶν καθαρῶν στοιχείων πεπλασμένη!
 Ὅπως τοῦ βρέφους τὸ ἀγνὸν τὸ μῆλον ἐρυθράνεις.
 Ὅτε κοιμᾶται ἐλαφρῶς ἐν μητρικῇ ἀγκάλῃ
 Καὶ ἡ καρδίᾳ τῆς μητρὸς πλησίον αὐτοῦ πάλλει,
 Οὕτω βροδόχρον φαίνεται ἐπὶ τῶν παρειῶν σου
 Τὸ χρῶμα τῆς νεότητος, καὶ εἰς τὸ πρόσωπόν σου
 Ἡ λάμψις ἀκτινοβολεῖ τόξου τοῦ οὐρανοῦ
 Καθὼς ἡ ἀντανάκλασις τοῦ δύνοντος ἡλίου

Χρῶζ' ἀμιμήτως ἐρυθρὰν τὴν πέριξ ἀτμοσφαίραν
 Τῶν κορυφῶν τῶν Ἄλπεων εἰς θερινὴν ἑσπέραν,
 Ὅτε ἡ γῆ, ὡσπερ ἀγνὴ παρθένος ἐρωμένη,
 Ἐρυθριᾷ τὸν Οὐρανὸν ἐναγκαλιζομένη.—
 Ὡραῖον πνεῦμα! οὔτινος τὸ μέτωπον λαμπρύνει
 Ἡ εὐφροσύνη τοῦ νοῦς κ' ἡ τῆς ψυχῆς γαλήνη,
 Ἰτίς καὶ μόνῃ μαρτυρεῖ εἰς σὲ ἀθανασία.—
 Ἀναγινώσκω εἰς αὐτὴν τὴν καθαρὰν καρδίαν,
 Ὅτ' ἐπιστρέφεις εἰς ἐμὲ, τοῦ χόματος τὸν γόνον,
 Καλέσαντά σε πρὸς στιγμὴν, ἵνα θαυμάσω μόνον
 Τὸ κάλλος σου. Ὁφελουμένου νῦν τῆς γοητείας
 Δι' ἧς καὶ ἄλλοτ' ἔλαβον πνευμάτων ὁμιλίας.

ΚΥΜΦΗ.

Τέκνον τῆς γῆς! γνωρίζω σε καὶ τὰς δυνάμεις ὅσαι
 Σοὶ δύνανται δακνέϊν, τίνες εἰσὶ καὶ πόσαι;
 Γνωρίζω σε ὡς ἄνθρωπον πολλῶν συλλογισμῶν,
 Καὶ ἔργων εἰς τὸ ἔπακρον φαύλων καὶ ἀγαθῶν,
 Ὀλέθριον καὶ δυστυχῆ εἰς τὸν προορισμὸν σου.
 Τί θέλεις; σ' ἐπερίμενον, εἰμὶ ἐνώπιόν σου.

ΜΑΜΦΡΕΑ.

Τὴν καλλονὴν σου ἐν' ἀπλῶς θαυμάσω οὐδὲν πλέον
 Ἐπιθυμῶ.—Τὸ πρόσωπον τῆς γῆς μὲ, ἔτι νέον,
 Παράφρονα κατέστησεν.—ὄθεν αὐτὴν μισῶ,
 Κ' ἐντὸς τῶν μυστηρίων τῆς καταφυγῆς ζητῶ,
 Εἰς τὰ διέποντα τὴν γῆν δαιμόνια προστρέχω
 Εἰσδύων εἰς τὰς ἕδρας των, ἀλλ' ὄφελος οὐτ' ἔχω
 Οὐδ' ὅ,τι παρ' αὐτῶν ζητῶ αὐτὰ μοι χορηγοῦσι
 Διότι τοῦτο ἐκτελεῖν πάντῃ ἀδυνατοῦσι

ΝΥΜΦΗ.

Και τίς ἢ τόσον δύσκολος ποτὲ ἐπιθυμία
Ἦν οὔτε οἱ δαμάζοντες τ' ἀράτα στοιχεῖα
Παρέχειν δύναντ', ἀπορῶ.—

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Δῶρον ἀπλούστατον ζητῶ,
Ἄλλὰ εἰς μάτην ἤθελον αὐτὸ σοὶ φανερώσει
Καθόσον οὐδεὶς δύναται ὑμῶν νὰ μοι τῷ δώσει.

ΝΥΜΦΗ.

Τοῦτ' ἀγνοῶ.— Ἐκφράσθητι, ἦν χάριν ἐπεθύμεις.

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Ἄκουσον, ἂν καὶ βάσανος ἀφώρητος τῆς μνήμης
Ἢ θλιβερά διήγησις, τοῦ πάθους μου ὁ πόνος
Ἐκ τῆς ἀπελπισίας μου φωνὴν εὐρίσκει μόνος.
Τὸ πνεῦμά μου ἐκ νεαρῆς εἰσέτι ἡλικίας
Ἐμίσει μετὰ γηγενῶν ψυχῶν συνομιλίας.
Οὔτε ὡς ἀνθρώπος ἀπλοῦς τὴν πλάσιν ἐθεώμην,
Οὔτ' ἐρημέρων ἀγαθῶν καὶ δόξης ἐκηδύμην,
Οὔτε σκοπὸς τοῦ βίου μου καὶ τῆς ὑπάρξεώς μου
Ἦν ὁ τῶν ἄλλων ταπεινῶν κατοίκων τοῦδε κόσμου.
Ἄλλ' αἱ χαρὰί, αἱ λύπαι μου, τὰ πάθη τῆς ψυχῆς μου,
Καὶ αἱ δυνάμεις τοῦ νοός, αἱ ἔξεις τῆς ζωῆς μου,
Μ' ἐποίησαν ξένον. Ἄν μορφήν δ' εἶχον σαρκὸς πνεούσης
Δὲν συνεπάθουν μετ' αὐτῆς ἀσυμβιβάστου οὐσίας,
Ἄλλ' ἐκ τῶν ὄντων τοῦ πηλοῦ τῶν κύκλω ἐμοῦ μία
Καὶ μόνη ἦν — κατόπιν δὲ περὶ ἐκείνης μνεῖα.—
Μετὰ ἀνθρώπων εἶπά σοι ὅτι συγκαινωνίας
Σπανίως εἶχον, ἢ ποτέ. Ἄλλ' εἰς τὰς ἐρημίας

Εὐρισκον εὐχαρίστησιν. Τῶν ὑψηλῶν ὄρεων
Τὰς κορυφὰς ἀνέδαινον, τὴν αὐραν ἀναπνέων
Τὴν παγετώδη καὶ ψυχρὰν, ὅπου οὔτε φωλάζει
Ποτὲ πτηνὸν, οὔτε πτερόν ἐντόμου πλησιάζει
Τῇ στείρᾳ πέτρα.— Ἄλλοτε εἰς χειμαρρὸν βροντώδη
Ῥιπτόμενος διέτρεχον τὰ ὕδατα ἀφρώδη
Ἐκάστου νέου κύματος ἐντὸς τοῦ ποταμοῦ
Βιαιῶς κυλινδόμενος μέχρις ὠκεανοῦ!—
Εἰς ταῦτα ἡ νεότης μου ἐζήτει γηθοσύνην.—
Τὰς νύκτας δὲ ἐθαύμαζον τὴν ἀργυρὰν Σελήνην
Καὶ τοὺς ἀστέρας τ' οὐρανοῦ πῶς οὗτοι ἐκινουῦντο;
Τὰς ἀστραπὰς δ' ἠτένιζον μέχρις οὐ ἔθαμβουῦντο
Οἱ ὀφθαλμοί μου.— Ἦκουον ὀπωρινούς ἀέρας
Συρίζοντας καὶ σείοντας τὰ φύλλα τὸ ἐσπέρας.—
Ἰπὸ τοιοῦτων ἡδονῶν μονήρης ἔτερπόμενῃ
Καὶ μόνος εὐρισκόμενος ῥεμβάζων ἠφφραινόμην,
Διότι ἂν ποτὲ τυχὸν ἀπῆνθουν ὁμοίῳ μου
Ἐκ τῶν πλασμάτων ὧν κ' ἐγὼ εἰς ἤμην καθ' ὁδὸν μου,
Μισῶν τοιαύτην ὑπαρξίν, αἰσχύνην ἠσθανόμην
Καὶ πάλιν εὐφθαρτος πηλὸς καὶ χῶμα ἐγινόμην!
Ἐσύχναζον πλανώμενος τὰ ἄντρα τοῦ θανάτου,
Καὶ ἐρευνῶν τὰ αἴτια καὶ ἐνεργήματά του,
Ἐξήγαγον ἐκ τῶν βωμῶν τῶν παλαιῶν μνημείων
Καὶ τῶν λειψάνων τῶν νεκρῶν ὀστέων τε καὶ κρανίων
Ἀφωρισμένα δόγματα.— Πολλῶν δ' ἐνιαυτῶν
Νύκτας μακρὰς διήνυσα μανθάνων τὴν μαντείαν
Καὶ ἐπιστήμας τὰς νεκρὰς τῶν παλαιῶν καιρῶν;
Καὶ μετ' ἀγῶνος ὑποστάς σκληρὰν δοκιμασίαν,
Καὶ, (διελθὼν δι' αὐστηρᾶς ἀγγελυτικῆς νηστείας
Δι' ἧς προσκτᾶται δύναμις ἐπὶ τῆς ἀπειρίας

Τῶν ὄντων ἅπερ τὸν λεπτὸν αἰθέρα κατοικοῦσι
 Τὴν γῆν δὲ καὶ τὴν θάλασσαν αὐτὴν περικυκλοῦσι,)
 Αἰωνιότης τί ἐστὶν εἶδον οἱ ὀφθαλμοὶ μου·
 Ὡς ἔβλεπον ἀνέκαθεν οἱ προγενέστεροί μου
 Μάγοι, καὶ ὅστις (α) ἐκ πηγῶν εἰς Γάδρα ἐκάλει
 Ἔρωτα καὶ Ἀντέρωτα, ὡς κ' ἐγὼ σέ.—Μεγάλη
 Ἐν ἐμοὶ δίψα γνώσεως ἐπῆλθε καὶ σοφίας,
 Κ' ἐπιθυμία ἄκρατος πρὸς μάθησιν μ.χελίας,
 Μέχρις οὗ . . .

ΝΥΜΦΗ.

Λέγ',

ΜΑΜΦΡΕΔ

Ἐπέκτεινον τοὺς λόγους-μου τοσοῦτον
 Ἀνωφελῶς καυχώμενος πρὸσδόντων τηλικούτων,
 Διότι ὡς ἐγγύτερον τοῦ πόνου πλησιάζω
 Τῆς τεθλιμμένης μου ψυχῆς, τὰς φρένας μου θιάζω.
 Οὐδ' ἔτι σοὶ ἀνέφερον περὶ τῶν συγγενῶν μου,
 Πατρός, μητρός, ἢ φίλης μου, ἢ ἄλλων ἀδελφῶν μου,
 ἢ ὄντος ἄλλου προσφιλοῦς ὃ δι' ἐμὲ ἐπόνοι,
 Ἄν ἦσαν οὗτοι—δι' ἐμὲ ὑπῆρχε μία μόνη—

(α) Ὁ φιλόσοφος Ἰάμβλιχος. Ἡ διήγησις αὕτη εὑρίσκει ἐν τῇ βιογραφίᾳ αὐτοῦ ὑπὸ Εὐναπίου. Ἀναφέρεται, λέγει ὁ Εὐνάπιος, ὅτι ἐνῶ ὁ Ἰάμβλιχος μετὰ τῶν μαθητῶν του εὐρίσκειτο εἰς τὰ θερμὰ λουτρά τῶν Γαδάρων τῆς Συρίας, προκειμένου λόγου περὶ τῶν λουτρῶν, μειδιῶν διέταξε τοὺς μαθητάς του νὰ ἐρωτήσωσι τοὺς κατοικοὺς πῶς ὀνομάζοντο αἱ δύο πλησιέστεραι καὶ ἐλάσσονες πηγαί, οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν, ὅτι ἡ μὲν ἐκαλεῖτο Ἔρωτα καὶ ἡ ἕτερα Ἀντέρωτα, ἠγνόνουν ὅμως τὸν λόγον. Τότε ὁ Ἰάμβλιχος, πλησιάσας μίαν τῶν δύο πηγῶν, ἐβύθισε τὴν χεῖρα εἰς τὸ ὕδωρ καὶ, ψιθυρίζων λέξεις τινὰς, ἀνεκάλεσεν ὄρατον καὶ ξανθὸν παιδίον οὗ ἡ χρυσὴ κόμη ἐξηπλοῦτο γύρω τοῦ λαιμοῦ ὡσανεὶ ἐξήρχετο λουόμενον ἐκ τοῦ ὕδατος, πλησιάσας δὲ καὶ τὴν ἑτέραν τῶν πηγῶν καὶ ταῦτὰ ἐπαναλαβὼν, ἤγειρεν ἕτερον Ἔρωτα ἤτερον ξανθόν. Τὰ δύο αὐτὰ εὐμορφα παιδιὰ ἔπαιζον ἐναγκαλιζόμενα τὸν Ἰάμβλιχον, ὅστις μετ' οὗ πολὺ ἔπεμψεν αὐτὰ ὄθεν ἦλθον· καὶ ἔκτοτε οἱ φίλοι του ἐπίστευον αὐτῷ εἰς πάντα.

ΝΥΜΦΗ.

Μὴ διακόπτου, ὦ Οὐνητὲ, πλὴν θάρρει καὶ προχωρεῖ.

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Ἦν συμπαθὴς καὶ πρὸς ἐμὲ ὁμοιοτάτῃ κόρη,
Ἡ κόμη της, οἱ ὀφθαλμοί, ἡ φυσιογνωμία,
Τὸ πρόσωπον καὶ ἡ φωνὴ αὐτῆς, ἡ οὐρανία,
Τὰ πάντα τέλος ἔλεγον μ' ὁμοίαζεν, ἀλλ' ὅμως
Τὰ πάντ' αὐτῆς ὠραίειεν τῆς καλλονῆς ὁ νόμος.
Καθὼς κ' ἐγὼ τοῦ; βρυβασμοὺς ἠγάπα τὰς πλανήσεις,
Τὴν ἑρμηλίαν, τὰς κρυπτὰς καὶ σκοτεινὰς μαθησεις,
Τὴν τοῦ παντὸς κατάληψιν ὁ νοῦς της ἐθεώρει,
Εὐγενεστέρας δ' ἀρετὰς εἶχε πολλὰς ἡ κόρη
ὥς (ἦν δὲν εἶχον ποτ' ἐγὼ) τὴν ταπεινοφροσύνην,
Καὶ τρυφερότητ' (ἀλλ' αὐτὴν ἔτρεφον πρὸς ἐκείνην)
Καὶ δάκρυα, καὶ στεναγμοὺς, καὶ ἄκραν εὐσπλαγγχίαν.
Ἄν εἶχεν δ' ἐλαττώματα ἢ τίν' ἀδυναμίαν,
Ταῦτα ἀνῆκον εἰς ἐμὲ, καὶ ἰδίον της κτῆμα.
Αἱ ἀρεταὶ της ἔμενον.—Πλὴν ἄωρον εἰς μνημα
Ταύτην λατρεύων ἔφερον.

ΝΥΜΦΗ.

Διὰ τῆς σῆς χειρὸς

Αὐτὴν ἴσως ἐφόνευσας ἀνάληγτε! ἢ πῶς;

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Οὐχὶ ἀλλ' ἡ καρδία μου τὴν τρυφερὰν καρδίαν
Αὐτῆς φιλοῦσαν τὴν ἐμὴν κατέστρεψεν ἀθλίαν.
Ματαινομέν' ἠτένιζεν ἐμὲ τὸν δῆμιόν της,
Τὸ αἷμά της ἐχύνετο ἐκ τῶν ἀρτηριῶν της
Οὐδ' ἠδυνάμην δυστυχῶς αὐτὸ νὰ ἐμποδίσω
Ἀλλ' ἔβλεπον καὶ ἔτρεμον! (α).

(α). Ἐκ τῆς πρώτης ἐκδόσεως τοῦ Μαμφρέδου παράδοτος καὶ

ΝΥΜΦΗ.

Και πῶς μὴ ἀπορήσω ;
 Βλέπουσα σὲ τὸ γένος σου οὕτω περιφρονούντα,
 Καὶ ὑπεράνω τῶν θνητῶν ὑψοῦσθαι προσπαθούντα,
 Καὶ μεθ' ἡμῶν μιγνύοντα σαυτὴν, πῶς ἀπωθεῖς
 Τῆς ἡμετέρας γνώσεως τὰ δῶρα, καὶ ζητεῖς
 Ἐπιστροφὴν πρὸς τὴν φθορὰν τῶν δειλεῶν ἀνθρώπων ;

ΜΑΜΦΡΕΑ.

Νύμφη! σοὶ λέγω ἔκτοτε . . . Ἄλλ' οὐ πληροῦσι τόπον
 Αἱ λέξεις μου οὔσαι πνοή.— Ἄλλὰ πλησίασόν με
 Ὅταν κοιμῶμ' ἢ ἀγρυπνῶ καὶ παρατήρησόν με,
 Ἐλθέ ἔγγυς μου κάθησον,— ὁ βίος μου μονήρης
 Πλέον δὲν εἶν' ἄλλ' ἀνίων καὶ ἐρινύων πλήρης.—

Ἐσφαλμένη ἰδέα ἐαχηματιόθη· περὶ αὐτοῦ, καὶ τὸ ὅλον ποίημα κα-
 κῶς ἐνόηθη. Ἡ στυγερά ὑπόθεσις, ἡ ἀποδιδοῦσα τὸ τρομερὸν μυστή-
 ριον καὶ τὴν τύψιν τοῦ συνειδότης τοῦ ἤρωος εἰς ἄλιθριον αἰσθημα
 ὅπερ οὗτος ἔτρεφε πρὸς τὴν ἰδίαν του ἀδελφῆν εἶναι πιθανῶς ἀπο-
 τέλεσμα φαντασίας, πηγάζον ἐκ τῶν πολλῶν καὶ διαφόρων σκευω-
 ριῶν καὶ κατηγοριῶν τῶν κατὰ καιροῦς ἐκσφενδονισθειῶν κατὰ τοῦ
 ποιητοῦ. Ἄλλ' εἶναι ἀπορίας ἄξιον, πῶς ἔλαθεν τοὺς κριτικούς ὅτι ἡ
 ἱστορία αὕτη βασίζεται εἰς τὰς ἀνθρωποθυσίας ὧν ἐχρῶντο ἀνεκά-
 θην οἱ μαθηταὶ τῆς μελαίνης τέχνης. Αἱ θυσίαι αὗται ἐχρησίμευσον
 ὡς εἰσαγωγικοὶ ἰλασμοὶ τῶν εἰς τὴν μαγείαν θεραπευόντων δαιμό-
 νων, καθὼς καὶ αἱ συμφωνίαι αἱ ὑπογεγραμμέναι διὰ τοῦ αἵματος
 τοῦ ἑαυτὸν παραδόντος. Ὑπῆρχε δὲ προσέτι καὶ σκοτεινὴ τις ἐπι-
 στήμη παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις ἧς ἡ γνώσις καὶ χρῆσις μόνον δι' ἔκου-
 σίου οὐράτου καθίστατο ἐφικτὴ τῷ μουσμένῳ, τὸ δὲ θῦμα ὤφειλε νὰ
 ᾔνε προσφιλέστατον τῷ νεοφύτῳ καὶ ἀγαπῶν αὐτόν. Τὸ δὲ μυστή-
 ριον τοῦ δράματος κεῖται, ὡς ὑπολαμβάνω, εἰς τοιαύτην τινα θυσίαν
 πραχθεῖσαν μὲν, μὴ ἐπενεγκοῦσαν δὲ τὴν παρὰ τοῦ μεμυτηθέντος
 προσδοκωμένην αὐδαιμονίαν ἐκ τῆς τόσον ἀκριβῶς ἀγορασθείσης γνώ-
 σεως καὶ δυνάμεως, τῆς ἀδελφῆς του μάττη θυσιασθείσης. Ὁ τρέ-
 πος τῆς θυσίας δὲν φανεροῦται, ὑπαινίττεται δὲ ἀμυδρῶς ὅτι ἐτελέ-
 σθη ἐν τῷ μέσῳ φρικτῶν γεγονόντων.

(Βίος ὑπὸ Galii.)

Πολλάκις τοὺς ὀδόντας μου ἔτριζον εἰς τὸ σκότος·
Μέχρι πρωίας, κ' ἐμκυτὸν ἠρώμην ἀνευδότης·
Ματαίως ἐπευχόμενος νοὸς παραφροσύνην
Ὡς εὐεργέτημ' ἀγαθὸν παρῶνον τὴν ὀδύνην.—
Ἀφόβως ἐπροκάλεσα τὸν θάνατον—ἀλλ' ὅμως
Μὲ ἔφρουγεν ὁ ἔλεθρος, καὶ λίαν ἀποτόμως
Τὰ ὕδατ' ἀπεσύρθησαν μακρὰν, καὶ ψυχροτάτη
Χεὶρ δαίμονος διὰ τριχὸς ἀθραύστου μὲ ἐκράτει,
Οὐδ' ὑπεχώρει, ἂν κ' ἐγὼ, ἐν πλήρει φαντασίᾳ
Κ' ἐνθουσιῶδει τῆς ψυχῆς σφοδρᾶ ἐπιθυμία,
Ἐβυθίζομένη προσπαθῶν νὰ φθάσω τὸν πυθμένα,
Μ' ἀπέκρουσεν, ὡς κύματα προσβάλλοντα λιμένα,
Κ' εἰς κόλπον τὸν ἀπέραντον τῶν στοχασμῶν μου πάλιν
Μ' ἐβύθισεν!—Ἐπιπτόμενος αὖθις εἰς τὴν ἀγκάλην
Τῆς ἀνθρωπότητος ἐζήτησαν λήθην πανταχοῦ
Πλὴν ὅπου αὕτη εὕρηται, καὶ τοῦτο δὴ τὸ ποῦ;

Ἔτι μοι ἄγνωστον ἐστὶ,

Ὡστε ἐνταῦθα ναυαγεῖ

Ἡ ὑπεράνθρωπος ἐμοῦ καὶ γνῶσις καὶ σοφία,
Καὶ ἤδη ζῶ διατελῶν ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ!

ΝΥΜΦΗ.

Δύναμαι δ' ἴσως βοηθεῖν σε—

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Τοῦτο ὅπως πράξῃς

Ἴν' ἀναστήσῃς τοὺς νεκροὺς ἢ μετ' αὐτῶν μὲ τάξης

Ἀνάγκη. Τοῦτο τέλοςσον ὅτε σὺ βούλει, ὅπου,

Καὶ δι' ἧς δήποτε ποιῆς, βασιάνου ἢ καὶ κόπου.

Καὶ ἔστω αὕτη δι' ἐμὲ ἐσχάτη τιμωρία.

ΝΥΜΦΗ.

Τούτο ποιεῖν ἀδυνατῶ—ἀλλ' ἂν ἐν εὐπειθείᾳ
Ὀμόσῃς πλήρ' ὑποταγὴν εἰς τὰς διαταγὰς μου
Ἰσως σοὶ δώσω ἀρωγὴν αὐτὰς τὰς συμβουλὰς μου.

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Οὐδέποτε ὑποταγὴν ὁμόσω εἰς τὰ ἔντα
Ἄ μὲ παρόντα σέβονται καὶ τρέμουσιν ἀπόντα.

ΝΥΜΦΗ.

Ἐὰν ἀπάντησιν αὐτῆς δὲν ἔχεις πραοτέρην,
Ἀπέρχομαι, πλὴν σκέφθητι ἀπόφασιν δευτέρην.

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Σοὶ εἶπα, ἀπεφάσισα, μὴ μ' ἐρωτᾷς ματαίως.

ΝΥΜΦΗ.

Ὅθεν ἐντεῦθεν δύναμαι ν' ἀποσυρθῶ;

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Βεβαίως.

(Ἡ Νύμφη ἀφανίζεται.)

ΜΑΜΦΡΕΔ (μόνος).

Χρόνου καὶ τρόμου παίγνια ἐσμέν, ἀποτελοῦσι
Ἡμέραι παρερχόμεναι ζῶν ἢ ἐλαττοῦσι.
Τὸν βίον ἀπεχθόμεθα, ἐν τούτοις δὲ βιοῦμεν,
Φοβούμενοι τὸν θάνατον ὃν περ ἐπιθυμοῦμεν!
Ἐκ τῶν ἀθλίων ἡμερῶν τοῦ βίου τῶν ἀνθρώπων,
Τοῦ στυγεροῦ αὐτοῦ ζυγοῦ καὶ βάρους τῆς καρδίας
Ἥτις δὲ μὲν τήκεται ὑπ' ὀδυνῶν καὶ κόπων,
Ὅτε δὲ πάλλι τρέμουσα ὑπὸ τῆς τυραννίας,
Καὶ ἄλλοτε ὑπ' ἠδονῆς κικρίζῃ λειποθυμίαν

Φερούσης ἢ καὶ ψυχικὴν γλυκεῖαν ἀγωνίαν,
 Ἐκ τῶν ἀθλιῶν ἡμερῶν πασσῶν τοῦ παρελθόντος
 Καὶ μέλλοντος, (ἐν τῇ ζωῇ μὴ ὄντος τοῦ παρόντος)
 Πόσας ὀλίγας βλέπομεν ἐν αἵς ἡ ἀνθρωπίνη
 Ψυχὴ τὸν θάνατον μισεῖ καὶ τὴν ζωὴν προκρίνει!
 Ἐντὸς τῆς ἐπιστήμης μου ἐν μέσον ἔτι μένει.
 Δύναμ' ἐγείρει τοὺς νεκροὺς καὶ τοὺτους ἐρωτῆσαι
 Μετὰ τὸν εἶστον αὐτὸν τί ποτ' ἡμᾶς προσμένει
 Ὁ πόσον δὴ φοβούμεθα; τί χεῖρον ἀπαντῆσαι
 Τοῦ τάφου δύναντ'; δεσ μὴδέν!— Ἄν ὁμως ἀρνηθῶσι
 Δι' ὕλου ἀποκρίνασθαι— Ὁ τεθνεὺς προφήτης
 Πῶς ἀπεκρίθη γυναικὶ ἐν Ἀενδώρ βούσῃ;
 Καὶ πῶς ὁ Δάκιων (α) βασιλεὺς ὁ σφόδρα αἰσχρομύτης

(α) Ἡ ἱστορία αὕτη τοῦ Σπαρτιάτου Πausανίου ἀπαντᾶται εἰς τὰ Ἀσιακικὰ Πausανίου τοῦ σοφιστοῦ ἐν τῇ περιγραφῇ τῆς Ἑλλάδος, ἐπίσης εἰς τὸν Πλουτάρχου τὸν βίον Κίμωνος. Ἰδοὺ τί γράφει ὁ τελευταῖος. «Λέγεται δὲ, παρθένον τινὰ βυζαντιανὴν ἐπιφανῶν γονεῶν, ὄνομα Κλεονίκην, ἐπ' αἰσχύνῃ τοῦ Πausανίου μεταπεμπομένου, τοὺς μὲν γονεῖς ὑπ' ἀνάγκας καὶ φόβου προέσθαι τὴν παιδα τὴν δὲ τῶν πρὸ τοῦ θυμιατοῦ δεηθεῖσαν ἀγγελῆσθαι τὸ φῶς, διὰ σκότους καὶ σιωπῆς τῇ κλίνῃ προσιοῦσαν, ἤδη τοῦ Πausανίου καθευδόντος, ἐμπεσεῖν καὶ ἀνατρέψαι τὸ λυχνίον ἄκουσαν. Τὸν δὲ ὑπὸ τοῦ φόβου ταραχθέντα καὶ σπασάμενον τὸ παρακείμενον ἐγχειρίδιον, ὡς τις ἐπ' αὐτὸν ἐγθροῦ βαδίζοντος, πατάξαι καὶ καταβαλεῖν τὴν παρθένον. Ἐκ δὲ τῆς πληγῆς ἀποθανοῦσαν αὐτὴν οὐκ ἔβη τὸν Πausανίαν ἡσυχάζειν, ἀλλὰ νύκτωρ εἰδῶλον αὐτῷ φοιτῶσαν εἰς τὸν ὕπνον. ὀργῇ λέγειν τότε τὸ ἠρῶον.

Στείχε δίκης ἄσπον μάλᾳ τοι κακὸν ἀνδράσιον ὕβρις. Ἐφ' ᾧ καὶ μάλιστα χαλεπῶς ἐπενεγχόντες οἱ σύμμαχοι, μετὰ τοῦ Κίμωνος ἐξεπολιόρκησαν αὐτὸν, ὁ δ' ἐκπεσὼν τοῦ Βυζαντίου, καὶ τῷ φάσματι ταραττόμενος, ὡς λέγεται, κατέφυγεν πρὸς τὸ νεκυομαντεῖον εἰς Ἡράκλειαν, καὶ τὴν ψυχὴν ἀνακαλούμενος τὴν Κλεονίκης, παρητεῖτο τὴν ὀργὴν, ἢ δ' εἰς ὅψιν ἔλθοῦσα, ταχέως ἔφη παύσασθαι τῶν κακῶν αὐτὸν ἐν Σπάρτῃ γενόμενον, αἰνιτομένην, ὡς ἔοικεν, τὴν μέλλουσαν αὐτῷ τελετῆν. Ταῦτα μὲν οὖν ὑπὸ πολλῶν ἱστορήται.»

(Πλουτάρχος βίος Κίμωνος).

Ἐξήγαγεν ἀπάντησιν κακὴν τοῦ πεπρωμένου
Ἐκ τοῦ αὐπνοῦ πνεύματος βυζαντινῆς παρθένου ;
Τὸ ὄν αὐτοῦ τὸ προσφιλεῖς φονεύσας ἐν ἀγνοίᾳ
Ἀσύγνωστος ἀπέθανεν. Καί περ ἐν Φιγαλία
Ἐπεκαλέσθη ἀρωγὴν Διὸς μὲν τοῦ Φυξίου
Τοὺς λειτουργοὺς δ' ἐκέλευσεν τοῦ νεκυομαντείου
Ἴν' ἀναγκάσωσιν αὐτοὶ σκιὰν τὴν ὠργισμένην
Ὅπως δηλώσῃ τί ποθεῖ; ἢ θήσῃ ὠρμισμένην
Ἄξιαν ἐκδικήσεως. Τὸ φάσμα ἀπεκρίθη
Διφορομένως ἀλλ' αὐτοῦ ἡ ῥῆσις ἐτηρήθη.
Τὸ πλάσμα ὅπερ ἀγαπῶ, ἐμοῦ μὴ γεννηθέντος
Ἰπῆρχεν ἔτι ζωντανόν, κ' ἐμοῦ μὴ ἐρασθέντος
Τὸ πλάσμα τοῦτο καλλονῆς ὑπῆρχε προικισμένον
Καὶ εὐτυχίως πρόξενον καὶ τρισευτυχησμένον.
Τί νῦν δ' ἔσσι καὶ ἤδη πῶς διάκειται ἐκείνη ;
Τὰς ἀμαρτίας μου δεινῶς εἰς ἄδην ἀποτίνει.
Τὸ σκέπτομαι καὶ ὀρῶδῶ, ὅμως ἐντὸς βραχέως
Δὲν θέλω πλέον ἐνεργεῖν οὔτε καλεῖν ματαιῶς.
Φοβοῦμαι δὲ τὸ τόλμημα.—Τὴν ὄψιν οὐδεμίαν
Σκιᾶς κακῆς εἶτ' ἀγαθῆς εἶτ' ἄλλης ὀπτασίας
Ἀπέφυγον μέχρις αὐτῆς τῆς ὥρας—νῦν δὲ ψυχὸς
Παράδοξον αἰσθάνομαι καὶ τρόμον ἐνδομύχως.
Ἄλλ' ὅμως καὶ τὴν ἐχθιστον ἀπόπειραν τολμήσω
Καὶ πάντα φόνον καὶ φραγμὴν καὶ πρόσκομμα νικήσω.

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ.

Ἡ κερυφή τῆς Γιωγγηράου.

(Εἰσέρχεται ἡ πρώτη Μοῖρα).

ΠΡΩΤΗ ΜΟΙΡΑ.

Ἡ σελήνη ἀνατέλλει καὶ ὁ δίσκος τῆς λαμπρῆς
Ἐπὶ τῆς χιόνος ῥίπτει ἀργυρόχροον τὸ φῶς.
Καὶ οὐδὲν λείπουσαι ἴχνος προχωροῦμεν καὶ σκιρτῶμεν
Ὅπ' οὐδέποτε ἀνθρώπου διαβήματ' ἀπαντῶμεν,
Ἐπὶ τῆς θαλάσσης ταύτης τῆς ἀγρίας καὶ ψυχρᾶς
Τῆς ἐκ πάγου συγκεκλιμένης καὶ νιφάδος καθαρᾶς,
Ἦς ἡ δψις παριστάνει κύματ' ἄπειρα ἀφροῦ
Ἀκκρέως πεπηγότες βρέμοντος ὠκεανοῦ!
Τὸ ἀέτωμα δὲ τοῦτο ὑψηλὸν, φαντασιῶδες,
Σεισμοῦ ἴσω παρελθόντος ἀποτελεσμα φρικῶδες
Ὅπου νέφη διασβάνοντ' ἀναπαύονται πρόσκαιρως,
Χρησιμεῖει εἰς βακχεύσεις τῶν πλασμάτων τοῦ αἰθέρος.
Τὰς ἐταίρας μου ἐνθάδε προσδοκῶ πορευομένη
Πρὸς τὰ δώματ' ἄριμένου ἐνθα κῶμος μᾶς προσμένει.

(Φωνὴ ἄδουσα ἐξωθεν).

Ὁ δέσμιος ἄρπαξ
Ῥιφθεὶς ἐκ τοῦ θρόνου
Εἰς νάρκωσιν ἐξεί
Καὶ λήθην τοῦ χρόνου.
Τὸν ὕπνον του αἴφνης
Ἐτάραξα παύσας
Ἀλύσεις τὰς πέριξ
Τοὺς πόδας του θραύσας.

Ἄλλ' ἔρριψα κύκλω μαγείαν μεγάλην
Δι' ἧς τὸν κατέστησα τύραννον πάλιν.
Πολλῶν μυριάδων τὰ αἵματα χύσω,
Ἐν ἔθνος σπαράξω πρὶν τοῦτον ἀφήσω.

(Δευτέρα φωνὴ ἔξωθεν.)

Ἀσφαλῶς καὶ ταχέως προυχώρει τὸ πλοῖον
Οὐ κατέστρεψα πάντα ἴσθιον καὶ ἰστίον,
Οὐδ' ὑπάρχει σάνις ἐκ τοῦ σκάφους σωθεῖσα
Ἡ ψυχὴ νὰ θρηνήσῃ αὐτὸ λυτρωθεῖσα,
Πλὴν ἐνὸς ὄν σφοδρῶς ἐκ τῆς κόμης ἐκράτου -
Ἦν δ' ἀνὴρ τιμαλφῆς ὄν αἱ Μοῖραι φυλάττουσιν,
Πειραχτῆς τρομερὸς καὶ προδότης ἐστάθη
Παρ' ἐμοῦ λυτρωθεὶς ὑπ' ἐμοῦ ἵνα πάθῃ.

(Πρώτη μοῖρα ἀποκρινομένη.)

Κοιμᾶται ἡ πόλις καὶ καλὴ ἡ ἀγῆ
Πικρῶς ἐπ' αὐτῆς, καὶ ἀπαύστως θρηνεῖ.
Δοιμὸς τὴν μαστίζει, νοσοῦν χιλιάδες,
Εἰς τάσον προβαίνουν πολλαὶ μυριάδες,
Καὶ φεύγουν οἱ ζῶντες σκληρῶς τοὺς νοσοῦντας.
Μιαίνειτ' ἐγγίζουσα χεὶρ ἀσθενοῦντας.
Εὐτυχεῖς οἱ νεκροὶ οἱ μὴ θλέποντες ὄλην
Τοῦ θλέθρου τὴν θεὰν αὐτῶν τὴν πανώλην.
Λαὸν καταστρέφω, καὶ θραῦσιν μεγάλην
Πρὸ χρόνων τεκταίνουσα τεύχω καὶ πάλιν.

(Εἰσέρχονται ἡ δευτέρα καὶ ἡ τρίτη Μοῖρα.)

Καὶ αἱ τρεῖς ὁμοῦ.

Τὰς καρδίαις τῶν ἀνθρώπων εἰς τὰς χεῖράς μας κρατοῦμεν
Ἰποκάτω τῶν ποδῶν μας τὰ μνημεῖά των κρατοῦμεν.

Τὰς ψυχὰς δ' αὐτῶν προσκαίρως φέρομεν εἰς εὐτυχίαν
Ὅπως ἔλθωσιν ἐκ νέου ὑφ' ἡμῶν τὴν ἐξουσίαν.

Πρώτη Μοῖρα.

Χαίρε! — ποῦ εἶν' ἡ Νέμεσις;

Δευτέρα Μοῖρα.

Ἄγαν ἀπασχολεῖται

Εἰς ἔργον μέγα, ἄγνωστον δ' ἐμοὶ πόθεν κινεῖται.

Τρίτη Μοῖρα.

Τὴν βλέπω, ἰδοὺ ἔρχεται.

Πρώτη Μοῖρα.

Ὡ Νέμεσις, ποῦ ἦσο;

Αἱ ἀδελφαί μου ἔμεινον καθὼς καὶ σὺ ὀπίσω.

ΝΕΜΕΣΙΣ.

Ἐβράδυνον νυμφεύουσα μαροῦς· καὶ δυναστείας
Ὀρθοῦσα, καὶ σκευάζουσα καθέδρας πεπτωκυίας·
Τὴν κατ' ἐχθρῶν ἐκδίκησιν θνητοῖς ἀποδιδούσα
Καὶ ταύτης μεταμέλειαν ὠσαύτως ἐμπαιούσα.
Μωραίνουσα τοὺς εὐμαθαῖς, κ' ἐκ τῶν μωρῶν Μάντευα
Τὸν κόσμον διευθύνοντα μορφοῦσα.—Ὡς ἀχρεῖα
Τὰ παλαιὰ καθίσταντο· κ' ἐτόλμων ἐλευθέρως
Ἄφ' ἑαυτῶν νὰ σκέπτωντ' οἱ θνητοὶ, καὶ παρακαίρως
Τοὺς βασιλεῖς νὰ κρίνωσι, καὶ τὴν ἐλευθερίαν
Νὰ ἀπαιτῶσι—νήπιοι! ζητοῦσι τυραννίαν!
Δεῦτε, τὰ νέφ' ἡμῶν ἱππεύσωμεν— ἐμπρός!
Ὡς λίαν ἐβραδύναμεν, ὀλίγος δ' ὁ καιρὸς.

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ.

(Λίθουσα Ἀριμένου—αὐτὸς ἐπὶ τοῦ θρόνου· σφαῖρα πυρὸς περικυλουμένη ὑπὸ τῶν πνευμάτων.)

Ὕμνος τῶν πνευμάτων.

Δόξα τῷ ἄρχοντι ὅστις διέπει
Γῆν καὶ αἶρα, καὶ περιπατεῖ
Εἰς τὰς νεφέλας καὶ τὰ πάντα ἐλέπει,
Καὶ σαῖπτρον μέγα ἐν χερσὶ κρατεῖ,
Δι' οὗ εἰς χάος τὰ στοιχεῖα τρέπει
Καὶ νέα πλάσματα δημιουργεῖ!
Ἄν ἀναπνεύσῃ, κλύδων τὰς θαλάσσας
Σφοδρῶς ταράττει καὶ κινεῖ ἀπάσας!
Ἄν ὀμιλήσῃ πάραυτ' ἀπαντῶσι
Αἱ ἀστραπαὶ καὶ οἱ κερανοὶ βροντῶσι!
Ἄν βίψῃ βλέμμα τρέπ' εἰς φῶς τὸ σκότος!
Ἄν κινηθῇ σείεται πᾶς ὁ τόπος!
Ἰπὸ τοὺς πόδας του ἡραίστεια ὑψοῦνται
Ἢ δὲ αἰὰ του φέρεי τὸν λοιμὸν,
Τὰ ἔχνη τῆς ὁδοῦ του σημειοῦνται
Εἰς τὸν αἰθέρα διὰ κομητῶν!
Εἰς τὴν ὀργὴν του σβέννυντ' οἱ πλανῆται,
Αὐτὸς δὲ πόλεμος τὸν προσκυνεῖ,
Ὁ θάνατος τὸν ἐλέπει καὶ φοβεῖται,
Καὶ ἡ ζωὴ τὸν παρακολουθεῖ!
(Εἰσέρχονται Μοῖραι καὶ Νέμεσις).

Πρώτη Μοῖρα.

Δόξα τῷ Ἀριμένῃ! Ἐπὶ γῆς?

Τὸ κράτος του ἀκμάζει

Ἵπείκουσαι τελοῦμεν καὶ ἡμεῖς
Ὅσα ἡμᾶς προσταΐζει

Δευτέρα Μοῖρα.

Δόξα τῷ Ἀριμένῃ καὶ τιμῇ!
Ἡμεῖς τὸν προσκυνοῦμεν
Θνητῶν ἀνθρώπων οὔσαι ὀδηγοί,
Ἐφ' ὧν κυριαρχοῦμεν.

Τρίτη Μοῖρα.

Δόξα τῷ Ἀριμένῃ! ἐνοοῦμεν
Τὰ νεύματά του καὶ τὰ ἐκτελοῦμεν.

NEMESIS.

ὦ βασιλεῦ τῶν βασιλέων! Σοῦ ἐσμέν, ἡμῶν
Δέ σ' τι ἄλλο ζῆ, καὶ πάντα τ' ἄψυχα σχεδόν.
Ἐν τούτοις ἔν' αὐξήσωμεν τὴν δυνάμιν σου
Φροντίζουσ' ἐτελέσαμεν τὴν προσταγὴν σου.

(*Εἰσέρχεται Μάμφρεδ*).

Πνεῦμα.

Τίς ᾄδεις; ἄνθρωπος! — Θνητὲ κῦπτε προσκύνει,
Παράτολμε, ταλαίπωρε! τίς Μοῖρα σέ εὐθύνει;

Ἐτερόν Πνεῦμα.

Οἶδ' αὐτὸν μάγος τις δεινός.

Τρίτον Πνεῦμα.

Προσκύνησον εὐθewis
Τὸν ἡγεμόνα μου καὶ σοῦ ἔθλωλας βεβαίως.

Ὅλα τὰ Πνεύματα.

Πρόσπεσον, κλίνε πρὸς αὐτὸν τὸ κολασθέν σου σώμα
ἢ σὲ ἐξολοθρεύομεν καὶ σὲ ποιούμεν πτώμα.

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Γινώσκω τοῦτο, οὐδαμῶς δὲ γόνυ κάμπτω.

Τέταρτον Πνεῦμα.

Ὅπως

Σὺ διδαχθῆς αὐτὸ ποιεῖν βραχὺς ὑπάρχει τρόπος.

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Ἄλλ' ἐδιδάχθην ἄλλοτε νύκτας πολλὰς θρηνήσας
Τὴν μοῖράν μου καὶ ταπεινῶς χαμαὶ γονυπετήσας
Ἐνώπιον τοῦ πάθους μου καὶ τῆς ἀπελπισίας,
Τὴν τέφραν ἐπὶ κεφαλῆς ἐντὸς τῆς ἐρημίας.

Πέμπτον Πνεῦμα.

Ἀποποιεῖσαι τολμηρὰ, δόξαν τῷ Ἄριμένῳ
Ὃν περ δοξάζει καὶ τιμᾷ πάσα ἡ οἰκουμένη;
Πρόσπεσον λέγω—

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Κέλευσον αὐτὸν νὰ προσκυνήσῃ
Τοῦ Σύμπαντος τὸν ποιητὴν! καὶ νὰ μὴ λησμονήσῃ
Ὅτι ἐποίησεν αὐτὸν—οὐχὶ δὲ πρὸς λατρείαν.
Ὁμοῦ γονυπετήσωμεν.—

Τὰ Πνεύματα.

Κτεῖνε τὸν τολμητιάν!

Σχίσον αὐτὸν εἰς ἄτομα!

Πρώτη Μοῖρα.

Ἀπέχετε! ἀνήκει

Οὗτος ἐμοί. ὦ βασιλεῦ! ὦ εὐπειθῶς ὑπέκει

Πᾶσα ἀράματος ἰσχὺς, ὕδὲ θνητὸς ἀξίας
 Οὐχὶ κοινῆς καὶ τάξεως, ὡς ἐκ τῆς παρουσίας
 Αὐτοῦ ἐνθάδε πρόδηλον—διότι τὰ δεινὰ του
 Παθήματα ἐστάθησαν φύσεως ἀθανάτου.
 Ἡ δὲ διάνοια αὐτοῦ τοιαύτη ἦν ὅποιαν
 Σπανίως σῶμα πῆλινον ἐνέκλεισεν ὁμοίαν.
 Ἐλπίδας ἔθαλπεν πολλὰς μεγάλας καὶ γενναίας,
 Σκοπὸν μεγαλεπίβουλον καὶ ὑψηλὰς ἰδέας.
 Ἄλλ' ἔμαθεν ὡς καὶ ἡμεῖς ὅτι εὐδαιμονία
 Δὲν εἶν' ἐκεῖνο καὶ ταῦτό ὑπερ ἔστι σοφία.
 Ἡ δ' ἐπιστήμη ἀμοιβὴ ἀγνοίας ἀντ' ἀγνοίας.—
 Ἐκτὸς δὲ τούτου τὰ δεινὰ τὰ πάθη τῆς καρδίας
 Εἰς ἃ κοινῶς ὑπόκεινται τὰ ἔμφυχα τὰ ὄντα,
 Ὁ σκώληξ καὶ ὁ ἄνθρωπος καὶ ἅπαντα τὰ ζῶντα,
 Τὸν ἄθλιον κατέβαλλον
 Καὶ οὕτω πως μετέβαλλον
 ἵστε ἐγὼ ἢ μηδαμῶς οἶκτον αἰσθανομένη
 Οἰκτεῖρω τοῦτον. Ἄλλ' ἐμὸς ἐστίν, ὦ Ἀριμένη!
 Ἴσως καὶ σὸς, ἀλλ' ἀγνοῶ.—Ἐν δὲ ἀπλῶς γνωρίζω
 Ὅτι αὐτοῦ δὴ τὴν ψυχὴν μόνη ἐγὼ ὀρίζω.

NEMESIS.

Ἐνταῦθα τί λοιπὸν ζητεῖ;

Πρῶτον πνεῦμα.

Ἀποκρινάσθω μόνος.

ΜΑΜΦΡΕΑ.

Ὅ, τ' οἶδα ἵστε καὶ ὑμεῖς. Διὰ δεινοῦ ἀγῶνος
 Τὴν δύναμιν ἀπήλαυσα δι' ἧς ἐνθάδε πέλω.
 Δυνάμεις δὲ ἀνώτεραι ὑμῶν εἰσὶν καὶ θέλω
 Ἴν' ἀπολύσω δι' αὐτῶν ἔτι ζητῶ.

ΝΕΜΕΣΙΣ.

Τί τοῦτο;

ΜΑΜΦΡΕΑ.

Οὐκ ἔξεστί σοι ἀπαντᾶν—νεκροῖς δὲ τὸ τοιοῦτο,
οὓς κάλεσον ὅπως αὐτοὺς εἰκότως ἐρωτήσω.

ΝΕΜΕΣΙΣ.

Ὡ Ἀριμένη μέγιστε! εἰ βούλει βοηθήσω
τὸν θνητὸν τοῦτον;

ΑΡΙΜΕΝΙΣ.

Βούλομαι.

ΝΕΜΕΣΙΣ.

Τίνα καλέσω;

ΜΑΜΦΡΕΑ.

Κάλει

Ἀστάρτην, ἄταφον Ονητὴν, κάλει φωνῇ μεγάλῃ.

ΝΕΜΕΣΙΣ.

Σκιά, ἢ πνεῦμα, ἢ ψυχὴ!

Ἢ ἤτιςδὴποτε σὺ εἶ

Φέρουσα τὰ σημεῖα

τῆς ἀρχικῆς σου γενετῆς,

τύπον τῆς πρώτης σου μορφῆς,

Ἐν ᾧ τὸ τεθνηκυῖα!

Ἐπίστρεψον εἰς τὴν ζωὴν

καὶ λάβε πάλιν τὴν πνοήν

καὶ τὸ ἀνηκὸν σχῆμα,

ὅστις σὲ ἐπεμψεν ἐκεῖ

ὅτε λέγει γίνου ὄρατῃ

καὶ ἄφες τὸ σὸν μνήμα!

*Τὸ φάντασμα τῆς Ἀστάρτης ὑψοῦται καὶ ἵσταται
ἐν τῷ μέσῳ.)*

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Θάνατος οὗτος! . . ὦ Θεέ! ἐπὶ τῶν παρειῶν τῆς
 Τὸ ἄνθος; ἔτι σώζεται τῶν νέων ἡμερῶν τῆς.
 Δὲν εἶναι ὄμως τῆς ζωῆς τὸ φυσικὸν τὸ χρῶμα
 Ἀλλ' ἐκτικὸν ἀσύνηθες εἰς τὸ ἐτάζον ὄμμα,
 ὡς ἡ ἀφύσικος χροιά φύλλου μεμαρμημένου
 Ἐν ὥρᾳ φθινοπωρινῇ καὶ ἀπεξηραμμένου.
 Ἀστάρτη! σὲ νῦν θεωρῶ; σὲ βλέπω καὶ φοβοῦμαι,
 Τῆς προφορᾶς μου καὶ φωνῆς τὴν δύναμιν στεροῦμαι.
 Καὶ ὄλος τρέμω . . . Κέλευσον αὐτὴν νὰ δμιλήσῃ
 Νὰ μὲ ἐλέγξῃ ἔνοχον ἢ νὰ μὲ συγχωρήσῃ.

ΝΕΜΕΣΙΣ.

Ἀπάντησον ἢ πρὸς αὐτὸν
 Ὅστις ὠμίλει ἔρτι,
 Ἢ πρὸς ἄν ὦδε σ' ἔφερεν
 Ἐκ τῶν νεκρῶν, Ἀστάρτη! (α)

(α) Ἐπὶ τοῦ ὠραίου τούτου δράματος ἠθικὸν τι αἰσθημα κρέμα-
 ται ὡς βαρὺ κεραυνῶδες σύννεφον. Οὐδὲν ἄλλο ἐγκλημα ἐκτὸς τοῦ
 ἀμυδρῶς ἐνταῦθα αἰνιτιστομένου θάνατος γὰρ παρέβη δείγμα τσοῦτον
 τρομερὸν τῆς φρικώδους καὶ ὀλεθρίας παρεκτροπῆς τῆς ἀνθρωπίνης
 φύσεως, ὅσον μεγαλοπρεπῆς καὶ εὐγενῆς καὶ ἂν ἦ αὐτὴ, ὅταν γίνε-
 ται ὄμμα τῶν ἐπιθυμιῶν, τῶν παθῶν καὶ τῆς φαντασίας! — Ἢ κατ'
 ἀρχὰς ἐν ἀθωότητι λελατρευμένη καλλονή, ἐπὶ τέλους μολύνεται,
 θεοηλούται καὶ διαφθείρεται! — Ἢ αἰσθημα, ἡ ἀγάπη, ἡ ἐνοχῆ, ἡ
 φρίκη, τὸ συνειδὸς καὶ ὁ θάνατος, παρίστανται διαδοχικῶς καὶ σκο-
 τεινῶς συνδεδειμένα. Βλέπομεν τὴν Ἀστάρτην, νέαν ὠραίαν, ἀθῶαν,
 ἔνοχον, ἀπολωλυταῖν, φονευομένην, τεθαμμένην, συγχωρημένην κα-
 τὰ δὲ τὴν ἐπιτετραμμένην αὐτῇ ἐπίσκεψιν ἐπὶ γῆς, ὀμιλοῦσαν μετὰ
 περιλύπου φωνῆς καὶ ἔτι ὠγρόν τὸ πρῶτον ἐχούσαν ὑπὸ θητῆς
 Ὀλίψεως. Μόλις εἶδμεν αὐτὴν ἐν τῇ ἀθωότητι τοῦ κάλλους τῆς, ἐ-
 πὶ τέλους ὄμως ἀνίσταται ἐνώπιον ἡμῶν τηρούσα τὴν τρομερὰν
 σιωπὴν τεθηκυίας ψυχῆς, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀκινήτους στυλποῦς καὶ
 ἀπαθεῖς ἔχουσα καὶ ἀποκαλύπτουσα τὸν θάνατον, τὴν κρῖσιν καὶ
 τὴν αἰωνιότητα εἰς πᾶσάν τῆς λέξιν ἀναφαίνεται ἡ θλίψις, ἡ τα-

ΜΑΜΦΡΕΑ.

Σιγῆ . . . κ' ἐν τῇ σιγῇ αὐτῆς ἀπάντησιν λαμβάνω.

ΝΕΜΕΣΙΣ.

Σὲ περαιτέρω βοῶ, θεῖν θνητὲ ἀποτυχάνω.
Ὡ Ἀριμένη κρατερὲ, δι' πάντας προσκυνοῦσι,
Κέλευσον ταύτην ἀπαντᾶν, ἴσως σὲ ὑπακούσῃ.

ΑΡΙΜΕΝΗΣ.

Τόδε τὸ σκῆπτρον ἄκουσον!

ΝΕΜΕΣΙΣ.

Τὴν σιωπὴν φυλάττει.

Τῆς ἡμετέρας τάξεως οὐκ ἔστιν πίστευσόν με
Ματαίως κοπιᾶζομεν, οὐδεὶς αὐτῇ προστάττει.

ΜΑΜΦΡΕΑ.

Ἀστάρτη μου ἀγαπητῆ, φιλάττη! ἄκουσόν με.
Τόσας βασάνους δι' ἐσὲ ὑπέφερον, ὦ φίλη,
Κ' ἔτ' ὑποφέρ' ὀδυνηρῶς, ἰδέ με καὶ ὀμίλει.—
Σὲ τόσον δὲν μετέβαλλεν αὐτὸς ὁ θάνατός σου
Ὅσον ἐμὲ μετέβαλλεν ὁ ἀποχωρισμός σου.
Μ' ἠγάπησας ὑπέριμετρα ὡς κ' ἐγὼ σὲ, κηδίστη!
Ἄν δ' ἄμαρτια τρομερὰ θανάσιμος μεγίστη
Ἰπῆρξεν ἡ ἀγάπη μας, πρὸς τί νὰ γεννηθῶμεν
Ἴνα βασανίζομενοι ἀλλήλους τιμωρῶμεν;

λαίπωρα, ἡ μανία καὶ ἡ ἐρημότης τοῦ θανάτου. Τὸ ὅλον σύγγραμμα εἶναι πλῆρες πνεύματος, καὶ εἰς τὴν ἐναγώνιον ἔκφρασιν τῶν ἀμυδρῶς αἰνιτωμένων ἐνεργειῶν ἀνακαλύπτομεν ἕν καὶ συγκεχυμένον τὸ συντετριμμένα στοιχεῖα ἀγνοήσας παρελθούσης ὑπάρξεως.

«Wilson.»

Εἶπέ μοι πῶς δὲν με μισεῖς, πῶς μ' ἀγαπᾷς εἰσέτι,
Πῶς τῶν ταύτην τὴν ποιῶν καὶ ὑπὲρ σοῦ προσέτι,
Εἶπέ μοι ὅτι εὐτυχῆς εἶσαι καὶ μακαρία,

Καὶ ὅτι ἀποβιώσῃς μοι πέπρωται ταχεῖα.

Καθόσον νὰ τηρήσωσι τὴν ὑπαρξίν μου πάντα
Μέχρι τοῦ νῦν συνέτεινον τὰ ἔχθιστα συμβάντα,
Ἴν' ἔνεκεν ἀπέχθωμαι καὶ τὴν ἀθανασία

Τὸ μέλλον καὶ τὸ παρελθόν, οὐδ' ἔχω ἡσυχίαν,
Οὔτε γινώσκω τί ζητῶ, αἰσθάνομαι δὲ μόνον

Τὸ τί σὺ εἶ καὶ τί εἰμι, καὶ θλασφημῶ τὸν χρόνον!

Ὀμίλησόν μοι—ἤθελον πρὶν φθίσω τὴν ζωὴν μου
Ν' ἀκούσω πάλιν τὴν φωνὴν ἣν εἶχον μουσικὴν μου.

Ποσάκις σὲ ἐκάλεσα τὰς νύκτας εἰς τὸ σκότος
Καὶ τὰ κοιμώμενα πτηνὰ ἐξύπνιζεν ὁ κρότος,
Κ' ἐκ τῶν δρυμῶν ἐτάραττον τοὺς λύκους τῶν ὀρέων

Καὶ τ' ὄνομά σου ἐκ μυχῶν ἀντήχει τῶν σπηλαίων.

Πολλά δε, ἄνθρωποι, σκιαὶ, καὶ δαίμονες μονήρεις

Μοὶ ἀπεκρίνοντ' ἀλλὰ σὺ τὴν σιωπὴν ἐτήρεις.

Ὀμίλησόν μοι—ἄγρυπνος ἐζήτηον σὲ φιλότατην

Εἰς τὸ εὐρὺ στέρεωμα τοῦ οὐρανοῦ εἰς μάτην.

Ὀμίλησον—ἐπὶ τῆς γῆς ὡς ξένος ἐπλανήθην

Νὰ εὔρω τὴν ὁμοίαν σου ὅμως δὲν ἠδυνήθην.

Ἴδὲ τοὺς γύρω δαίμονας καὶ οὔτοι συγκινοῦνται

Καὶ βλέποντες τὰ πάθη μὲς συμπάσχουν καὶ λυποῦνται.

Ἄλλ' ἐγὼ μόνον διὰ σὲ ζίσθάνομαι—ὀμίλει

Ἄν καὶ ὀργίλω, ἄνοιξον τὰ κεκλεισμένα χεῖλη.

Καὶ μίαν λέξιν πρόφερε, Ἀστάρτη! μόνον μίαν

Ν' ἀκούσω . . .

Φάντασμα τῆς Ἀστάρτης.

Μάμφρεδ!

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Ἦν φωνὴν ἀκούω οὐρανόθεν !
Ὡ ἀκολούθει, μ' ἐμψυχεῖ αὐτὴ ἡ λαλιά σου.

Φάντασμα τῆς Ἀστάρτης.

Ἄβριον τὰ ἐπίγεια παύουσι βράσανά σου,
Ἐββῶσο Μάμφρεδ !

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Πρόφερε εἰσέτι λέξιν μίαν,
Ἐσυγχωρήθην ἄρά γε ;

Φάντασμα τῆς Ἀστάρτης.

Ἐββῶσο !

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Ἄγγελέ μου !
Θ' ἀπαντηθῶμεν ἄλλοτε ποτέ ;

Φάντασμα τῆς Ἀστάρτης.

Ἐχε ὑγείαν !

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Ὡ μίαν λέξιν πρὸς Θεοῦ ! μὲ ὄγαπᾷς ; εἰπέ μου.

Φάντασμα τῆς Ἀστάρτης.

Μάμφρεδ !

(Τὸ φάντασμα ἀφανίζεται).

ΝΕΜΕΣΙΣ.

Ἀπῆλθεν ἡ σκιά οὐδ' ἔτ' ἀνακαλεῖται,
καὶ ἀμετάκλητος αὐτῆς ἡ ῥῆσις θεωρεῖται.
Εἰς γῆν ἐπίστρεψεν !

**Ἐν πνεῦμα.*

Αὐτὸς εἶναι τεταραγμένος.

Ἰδοὺ τὸ τί ἐστὶ θνητὸς ὑπάρχειν καὶ πειρᾶσθαι
Τὰ πέραν τῆς θνητότητος.

**Ἐτέρον πνεῦμα.*

Ἐν τούτοις ἔχει σθένος

Καταδαμάζων ἑαυτὸν, καὶ δύναται καυχᾶσθαι
Ὅτ' ὑποτάσσῃ ἢ βούλησις αὐτοῦ τὴν ἀγωνίαν,
Ἄν ἦτο δὲ εἰς ἐξ ἡμῶν ὑπεροχὴν ὁποῖαν
Ἐξήσκει εἰς τὰ πνεύματα;

ΝΕΜΕΣΙΣ.

Θνητέ! τί περαιτέρω

Ζητεῖς;

ΜΑΜΦΡΕΑ.

Οὐδέν.

ΝΕΜΕΣΙΣ.

Πρὸς τὸ παρὸν ἐβρώσο!

ΜΑΜΦΡΕΑ.

Εἰς τὴν γῆν

Πάλιν συναπαντόμεθα, καὶ πληρωμὴν προσφέρω
Ὅταν ὀφείλω εἰς ὑμᾶς χάριν καὶ ἀμοιβήν.

(*Ἐξέρχεται—σκηνὴ πίπτει*).

ΠΡΑΞΙΣ ΤΡΙΤΗ.

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ.

(Πρόδομος ἐν τῷ φρουρίῳ Μάμφρεδ).

Μάμφρεδ καὶ Ἐρμᾶνος.

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Τί ὥρα εἶν' ;

ΕΡΜΑΝΟΣ.

Ὁ ἥλιος τὴν δύσιν πρόσεγγίζει
Καὶ λυκαυγὲς ὁ οὐρανὸς τερπνὴν προσιωνίζει.

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Εἰπέ μοι παρεσκεύασα; ὡς σ' εἶπα τὸ πυργίον

ΕΡΜΑΝΟΣ.

Μάλιστα, Κύριε, ἰδοὺ ὁ νάρθηξ, τὸ κλειδίον.

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Ἄριστα, ἀποσύρθητι (Ἐξέρχεται ὁ Ἐρμᾶνος)

Ἀνέκφραστος γαλήνη

Ἦν μέχρι τοῦδε πώποτε ἠσθάνθητι ἐν τῷ βίῳ
Τὴν θορυβώδη μου ψυχὴν κατέχει καὶ φαιδρύνει
Καὶ ἠσυχία πνεύματος παράδοξος, ὁμνῶ !
Ἄν δὲν ἐγνώριζον σαφῶς ὅτ' ἡ φιλοσοφία,
Ἡ τῶν σχολαστικῶν ἀνδρῶν ἡμῶν διδασκαλία,
Πασῶν τῶν διδασκαλιῶν ὑπάρχει κενωτέρα
Καὶ τῶν μχταιοτήτων μας αὐτὴ ποικιλιωτέρα,

Βεβαίως συνεπέραινον ὅτι ἀνεκαλύφθη
Λίθος ὁ φιλοσοφικός, τὸ ζήτημα αἰώνων,
Τὸ μέγιστον τοῦτο καλὸν ὅτι ἀπεκαλύφθη
Κ' ἐδρεύει τέλος ἐν ἐμοί· οὐ διαρκέσει χρόνον,
Ἄλλ' ὅμως τὸ ἐγνώρισα καὶ τοῦτο μὲ ἠδύνει,
Κ' ἡ γνῶσις αὐτὴ τὰς λοιπὰς ἰδέας μου ἐκτείνει,
Καὶ νέα αἴσθησις αὐτὴ μετὰ τῶν ἐγνωσμένων
Σημειωτέα. — Τίς αὐτοῦ;

(Εἰσέρχεται Ἑρμῆς.)

ΕΡΜΑΝΟΣ.

Πάρεστι περιμύνων
Ὁ ὄσιος ἠγοούμενος Ἄγλου Μαυρικίου.

(Εἰσέρχεται ὁ ἠγοούμενος.)

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ.

Εἰρήνη σοι, Κόμη Μικμυρέδ!

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Πάτερ εὐχαριστῶ,
Ἡ παρουσία σου τιμᾷ τοῦδε οἰκητηρίου
Τοὺς κατοικοῦντας κ' εὐλογεῖ αὐτούς.

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ.

Ἐπιθυμῶ

Μετὰ σοῦ συνδιάλεξιν μικρὰν ἰδιαιτέρως

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Φύγε Ἑρμᾶνε. — Πάτερ μου ἐμίλει ἐλευθέρως.

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ.

Τέκνον, ἡ ἡλικία μου, ὁ ζῆλος μου, ἡ θέσις
Κ' αἱ τῆς ψυχῆς μου ἀγαθαὶ πρὸς πάντας διαθέσεις
Λύτῃς τῆς ἐπισκέψεως τὴν τόλμην δικαιοῦσι. —

Φήμας κακὰς καὶ ἀσεβεῖς πολλοὶ διαθρυλλοῦσι
Προσάπτοντες τὸ ὄνομα καὶ τὴν ὑπόληψίν σου.

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Προσέχω πάτερ, ἀτενώς εἰς τὴν διήγησίν σου.

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ.

Συνδιαλέγεσαι θρυλλοῦν μετ' ἀπηγορευμένων
Ἀνθρώποις, ὄντων καὶ ψυχῶν εἰς Ἄσθην κολασμένων,
Καὶ κοινωνεῖς σὺν δαίμοσι φύσεω, ἀοράτου
Τοὺς καθημένους ἐν σκιᾷ καὶ σκότει τού θανάτου.
Γινώσκω μὲν ὅτι φοιτᾷς πολὺ τὰς ἐρημίαις
Καὶ ἀπορεύγεις τὰς κακὰς τοῦ κόσμου κοινωνίας
Διάγων βίον ἀσκητοῦ, ἐπ' ἀγαθῶν δ' ἐλπίζω.

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Τοὺς διαδίδοντας αὐτὰς τὰς φήμας, δὲν γνωρίζω
Τίνες εἰσίν;

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ.

Οἱ εὐλαβεῖς πατέρες τῆς μονῆς,

Οἱ χωρικοί, οἰκέται σου οὓς σὺ εὐεργετεῖς
Καὶ οἵτινες ἀνησυχοῦν καὶ περὶ σοῦ φροντίζουν
Καὶ τὴν ζωὴν σου ὅπως οὖν εἰς κίνδυνον νομίζουσι.

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Ἄν κινδυνεύῃ λάβε την

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ.

Ἦλθον νὰ τὴν λυτρώσω
Οὐχὶ δὲ πρὸς καταστροφὴν. Εἰς τὴν κρυπτὴν ψυχὴν σου
Νὰ ἐμβατεύσω δὲν ζητῶ, ἀλλὰ νὰ φιλιώσω
Λυτὴν μετὰ τοῦ Πλάστου σου, καὶ τὴν συνειδήσιν σου
(Ἄν ταῦτα ὧσιν ἀληθῆ) ἤλθον νὰ συμβιβάζω

Μετὰ τῆς Ἐκκλησίας σου, οὐχὶ δὲ νὰ κολάσω·
Καὶ εἴθε εἰς μετάνοιαν ὁ Πλάστης σ' ὀδηγήσῃ.

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Ἀκούω σε, ἀπόκρισιν δὲ ταύτην δίδωμί σοι·
Ὅ,τι ποτ' ἤμην ἢ εἰμι ἐνδιαφέρει μόνον
Ἐμὲ καὶ τὸν Θεὸν ἐμοῦ καὶ πάντων τῶν αἰώνων!
Οὐδένα δὲ ποτὲ θνητὸν ἐκλέξω πρεσβευτὴν μου.
Ἄν ἕμως ποτ' ἡμάρτησα κατὰ τῆς Ἐκκλησίας·
Ἀπόδειξον, καὶ δέχομαι ἀσμένως τὴν ποινὴν μου

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ.

Τέκνον! δὲν σοὶ ἀνέφερον ποινὰς καὶ τιμωρίας
Ἀλλὰ συγχώρησιν μετὰ μετάνοιαν καρδίας.
Σὺ δ' ἐκ τῶν δύο ἔκλεξον—ἡ πρώτη ὀμαλύνει
Τῆς ἀμαρτίας τὴν ὁδὸν, παρὰ τῆς Ἐκκλησίας·
Ἡμῖν δοθεῖσα, καὶ τὸν νοῦν ἐπίσης διευθύνει
Εἰς σκέψεις βελτιώσεως καὶ ἐλπίδας χρηστοτέρας—
Τὴν πράξιν δὲ κ' ἐφαρμογὴν καὶ κρίσιν τῆς δευτέρας
Ἀφιερῶ εἰς τοῦ Θεοῦ τὴν πατρικὴν φροντίδα

Καὶ πᾶσάν μου ἐλπίδα.

« Ἐμοὶ πᾶσα ἐκδίκησις ἐγὼ ἀνταποδώσω »
εἶπεν ὁ Κύριος· κ' ἐγὼ τὸ ῥῆμά του δηλώσω.

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Γέρον! οὐδὲν ἰσχύουσιν αἱ προσευχαὶ ἁγίων,
Οὔτε μετάνοια ψυχῆς, οὔτ' ἡ διὰ σημείων
Ἐπίπλαστος ἐπίδειξις, οὔτ' αὐστηρὰ νηστεία
Οὔτε κατάνυξις νοῦς, οὔτε ἡ ἀγωνία
Ἢν ἄφοβος κολάσεως πνευματικὴ ὁδύνη
Καὶ τύψις συνειδήσεως εἰς τὴν ψυχὴν ἀφίνει

Ἦτις ἀρκεῖ ἀφ' ἑαυτῆς τὸν οὐρανὸν νὰ τρέψῃ
Εἰς κόλασιν καὶ ἡδονὴν πᾶσαν νὰ καταστρέψῃ,
Οὐδὲν ἐκ τούτων δύναται ἵνα περιορίσῃ
Τὸ πνεῦμα τὸ ἀόριστον καὶ νὰ τῷ ἐμπόδισῃ
Τὴν τῶν ἀμαρτημάτων του συναίσθησιν ὀξεῖαν,
Ἢ ν' ἀπονέμῃ εἰς αὐτὸ τοσάττην τιμωρίαν
Ὅσῃν ἡ ἔνοχος ψυχὴ δικαίως ἐπιβάλλει
Εἰς ἑαυτήν.

ΠΟΙΟΥΜΕΝΟΣ.

Ταῦτα κελῶς, διότι ἐλπίς ἔλλη

Αἰσία διαδέχεται ὅλα αὐτὰ ταχέως
Προσβλέπουσα τὸν οὐρανὸν ὃν ὁ ζῆτῶν θεθαίως,
Ἄν καὶ εἰς ἔπακρον κακὸς, ἐν τέλει ἀποκτήσῃ
Ἐὰν τὰ κρίματά αὐτοῦ ἐγκαίρως ἀποτίσῃ.
Ἀρχὴ δὲ ἀποτίσεως ὑπάρχει ἡ ἰδέα
Καὶ ἡ συναίσθησις αὐτῆ ὅτ' εἶναι ἀναγκασία.
Προχώρει καὶ διδάξω σοι ὅ,τι ἡ Ἐκκλησία
Διδάσκει, καὶ συγχώρησις δὴθήτω σοι ταχέια!

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Ὅτ' ἐξέπνεεν ὁ ἔκτος αὐτοκράτωρ (α) τῶν Ρωμαίων
Αὐτοκτόνου πληγῆς θῦμα, φεύγων αἰσχος τελευταίων
Δημοσίαν καταδίικην, ψήρισμα τῆς Γερουσίας
Ἦν ποτ' ἄλλοτε ἐκεῖνος ἐκυβέρνα μετὰ βίας,
Στρατιώτης ὡς ἐκ ζήλου ρίψας τὸν αὐτοῦ μανθῦαν
Προσεπάθει ν' ἀποβύσῃ τὴν πληγὴν του τὴν καιρίαν,
Ἄλλ' ὁ θησικῶν αὐτοκράτωρ ἡγεμονικῶς ἐκπένων
Ἀποθεῖ αὐτὸν καὶ λέγει « εἶν' ἀργὰ ὑπὲρ τὸ δέον,
εἶν' αὐτῆ ἡ πίστις ὅλη; »

(α). Ὁ Ὄθων ἠπειθεῖς εἰς γενικὴν μάχην πλησίον τοῦ Βριξέλλου ἐγένετο αὐτόχειρ.

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ.

Ἀλλὰ τοῦτο τί σημαίνει ;

ΜΑΜΦΡΕΑ.

Εἰν' ἀργὰ κ' ἐγὼ σοὶ λέγω.

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ.

Τοῦτ' οὐδέποτε συμβαίνει

Ὅτε σὺ πρὸς τὴν ψυχὴν σου συμφιλιώσιν προτείνεις

Κ' ἡ ψυχὴ πρὸς τὸν Θεὸν τῆς εὐαγγελίας εἰρήνης.

Ἀπορῶ πῶς δὲν λαμβάνεις θελτιώσεως φροντίδα,

Ἢ δὲν ἔχεις οὐδεμίαν ἐπὶ γῆς τερπνὴν ἐλπίδα ;

ΜΑΜΦΡΕΑ.

Ὀνειροπολήσεις πάτερ, καὶ ἐγὼ ὅτ' ἤμην νέος,

Κ' εὐγενεῖς ἐμπνεύσεις εἶχον, προσπαθήσας πλὴν ματαίως

Τὸν ἐμὸν μετὰ τῶν ἄλλων θνητῶν νοῦν νὰ συμμορφώσω.

Καὶ φωστὴρ ἔθνῶν νὰ γίνω, κ' ἐμαυτὸν νὰ ἐξυψώσω

Ποῦ ; — κ' ἐγὼ ἠγνόουν, — ἴσως δ' ἵνα πέσω τελευταῖον,

Ἀλλ' ὡς πίπτει θορυβώδης καταβράκτης τῶν ὀρέων

Ὅστις πέμπει τοὺς ἀφρούς του εἰς τὰ νέφη τ' οὐρανοῦ,

Καὶ ἐκεῖνα πάλιν ρίπτουν τὰς βροχὰς τῶν ἀλλὰχού.

Ὅλ' αὐτὰ ἀρῆλθον ὄμως ὡς ἀπάται φαντασίας

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ.

Διατί ;

ΜΑΜΦΡΕΑ.

Ἐξ ἀδαμάστου φυσικῆς ἀδυναμίας.

Ὁ ποθῶν κυριαρχίαν πρέπει πρῶτος νὰ δουλεύσῃ,

Χαμερπῆς νὰ γίνῃ κόλαξ, ψεύστης, ἵνα θριαμβεύσῃ

Μεταξὺ θνητῶν τοσοῦτον ποταπῶν διεφθαρμένων

ἕως τὸ πλῆθος τῶν ἀνθρώπων, ὧν ταλαίπωρος ὁ κραίνων.

Δὲν φθονῶ τὴν ἐξουσίαν ἐπιγείων βασιλέων.
Μοναχὸς καὶ ζῶ καὶ εἶμαι, Μοναχὸς! καθὼς ὁ Δέων.

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ.

Διατί δὲν ζῆς δὲν πράττεις μετὰ τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων;

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Ἀποστρέφομαι τοῦ θίου καὶ τὸ εἶδος καὶ τὸν τρόπον.
Πλὴν σκληρὸς δὲν εἶμ', εὐρίσκω δὲν ποιῶ τὴν ἐρημίαν.
Ὡς ὁ ἄνεμος ὁ πνέων εἰς τὴν αὐχμηρὰν Λυβίαν
Διατρέχει τὰς ἐρήμους ἄμων κύματα θερμαίνων
Ὅπ' οὐδὲν φυτὸν εὐρίσκει ἵνα κάσση διαβαίνων,
Δὲν ζητεῖ ποτὲ οὐδένα μὴ ζητοῦντ' αὐτὸν, ἀλλ' ὄμως
Θανατόνει τὸν τυχόντα! ἦν τοιοῦτος καὶ ὁ δρόμος
Τῆς ὑπάρξεώς μου ὄλης. Ἄλλ' ἀπάντησα καὶ ἔντα
Ἄπερ δὲν ὑπάρχουν πλέον!—

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ.

Φεῦ! θνητὲ τὰ ἀποχρῶντα

Μήπως λείπουνσι φοβοῦμαι μέσα πρὸς τὴν σωτηρίαν
Τῆς ψυχῆς σου, καὶ λυποῦμαι τόσον νέαν ἡλικίαν.

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Ἴδε με! Τῶν θνητῶν τινὲς γηράσκουν ἔτι νέοι
Καὶ ἤδη ἀποθνήσκουσι πρὶν γίνωσιν ἀκμαῖοι,
Οὐχὶ πολέμου θύματα, ἀλλ' ἠδονῆς ἀκράτου,
Μελέτης, μόχθου ἢ φθορᾶς ἢ πάθους ἀνάτου.
Ἄλλοι δὲ πάλιν ἔνεκεν δεινῆς φρενοβλαθείας
Καὶ ἄλλοι ὑπὸ θραύσεως καὶ μαρτυροῦ καρδίας!
Τὸ πάθος τοῦτο μάλιστα φρονεῖ τοὺς φερτέρους
Ὅσων ἡ Μοῖρα μέμνηται καὶ ἔτι πλειοτέρους,

Ὄνόματα φέρον πολλά καὶ σχήματα παντοῖα.
Τῶν νόσων τούτων μέτοχος ὑπῆρξα ἐξ ὧν μία
καὶ μόνη ἦρκει. Μὴ λοιπὸν θαυμάζεις ὅτι εἶμαι
Ὅ, τ' εἶμαι, ἀλλ' ὅτι ποτὲ ὑπάρξας ἔτι κείμαι
Ἐπὶ τῆς γῆς.

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ.

Ἄλλ' ἄκουσον—

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Ὡ γέρον σέβομαι σου

Τοὺς χρόνους καὶ ἐπάγγελμα, ἀλλ' ὅμως δέομαι σου
Μὴ με νομιζῆς ἄπειρον τῆς καττήσεώς σου,
εἶν' ἀγαθὸς πλὴν μάταιος ὡ πάτερ, ὁ σκοπὸς σου.
Μᾶλλον δὲ σοῦ φειδόμενος παύω τὴν ὀμιλίαν—
Πρὸς τὸ παρὸν ἀπέρχομαι—σοὶ εὐχομαι ὑγίειν.

(Ἐφέρεται Μάμφρεδ).

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ (μόνος) (α).

Τί πλάσμα μεγαλοπρεπὲς ἐξ ἀγλαῶν στοιχείων
Ἐὰν συνειγνύοντο σοφῶς ἐκ προοιμίων

(α). Τρεῖς μόνον ἐκ τῶν μεγάλων ποιητῶν ἐπειράθησαν νὰ περιγράψωσι ζωηρῶς καὶ ἐντελῶς τὰς ἀγωνίας τῆς ψυχῆς εἰς ἅς ὑπὸ κινεῖται ἐνίοτε τὰ μεγάλα καὶ σκεπτικὰ πνεύματα ἔνεκον τῆς ἐπανερχομένης ἐπαναλήψεως ἀνικανοποιήτων καὶ ἀκορέστων δισταγμῶν. Εἰς ὅμως ἐτόλμησε νὰ παραστήσῃ ἑαυτὸν ὡς τὸ θῦμα τῶν ἀνεκφράστων καὶ ἀορίστων τούτων βασάνων.

Ὁ «Goethe» ἐξελέχτο τὸν Φάουσον ὡς προσωποποίησιν τῶν σκοτεινῶν ἐνδοιασμῶν του. Ὁ «Schiller» μετὰ περισσοτέρας τόλμης ἐνεφύτευεν τὴν αὐτὴν ὀδύνην εἰς τὸ ἀνήσυχον ὑπερήφανον καὶ ἥρωϊκὸν στῆθος τοῦ «Fallenstein». Ἄλλ' ὁ «Byron» οὐδὲν ἐξωτερικὸν σύμβολον μεταχειρισθεὶς ἵνα ἐσσαρκώσῃ τὰς ἀνησυχίας τῆς ψυχῆς του, ἔλαττε τὸν κόσμον ὡς θέατρον καὶ τοὺς κληρονόμους αὐτοῦ ὡς θεατὰς, παρουσιαζόμενος ἐνώπιον αὐτοῦ καταπολεμῶν διηνεκῶς πλὴν ἀνωφελῶς τὸν δαίμονα ὅστις τὸν βασανίζει. Ἐνιαχοῦ μελαγχολικὸν καὶ κατασκευαϊκὸν τι ἀναφαίνεται εἰς τὸν σκεπτικισμὸν του, συχνότερα ὅμως φέρει χαρακτῆρα σεμνότερον καὶ ὑψηλότερον πλησιάζοντα τὰ πρόθυρα τῆς πίστεως. Ἄλλ' ὅτι καὶ ἐν ᾗ ἡ πίστις τοῦ ποιητοῦ ἡμεῖς οἱ ἀνεκγνώσταί του, ἐνθουσιαζόμενοι καὶ ὑπὸ αὐτῆς του τῆς

ἴθελεν εἶν' ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ψυχὴ καὶ σῶμα!
Νῦν δὲ τί χάος τρομερόν!—διάνοια—καὶ γῶμα—
Καὶ φῶς—καὶ σκότος—καθαροὶ συλλογισμοὶ καὶ πάθη
ἄτάκτως συγκρούμενα καὶ λήγοντα εἰς λάθη
ὀλέθρια!—Ἀπόλωλεν ἄνευ ἀμφιβολίας
Πλὴν τὸν λυποῦμαι, ἄξιος ὑπάρχει σωτηρίας,
Νὰ τὸν λυτρώσω χρόος μου, καὶ τοῦτο προσπαθήσω.
Προσεκτικῶς ἀλλ' ἀσφαλῶς αὐτὸν ἀκολουθήσω.

(Ἐξέρχεται ἡγοίμενος).

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

(Ἐτερον δωμάτιον.—Μάμφρεδ καὶ Ἐρμάνος.)

ΕΡΜΑΝΟΣ.

Τὴν δύσιν μ' εἶπας Κύριε νὰ σοὶ εἰδοποιήσω,
Ἡ ὥρα ἤδη ἔφθασεν.—

(Μάμφρεδ προβαίνει πρὸς τὸ παράθυρον).

μελαγχολίας, ἔτι πλέον ἐνισχυόμεθα εἰς τὴν πίσιν ἡμῶν καὶ ὑπ'
αὐτῶν τῶν ἀμφιβολιῶν τοῦ τόσον μεγαλοπρεπῶς συνειλημμένων καὶ
ἐκπεφραγμένων. Ὁ σκεπτικισμὸς τοῦ ἂν ποτὲ φθάσῃ μέχρι περὶ θη-
σεως φέρει μετ' αὐτοῦ τὴν ἴδιαν ἐξέλεγχιν ἐν τῷ μεγαλείῳ του. Οὔτε
φιλοσοφία οὔτε θρησκεία ἐγκρατεῖται ἐν ταῖς πικραῖς καὶ θαρβάρους πα-
ρατηρήσει ταῖς πανταχόθεν ἐκτοξευθείσαις κατὰ τινῶν ἀκουσίῳν
καὶ ἐπανερχόμενων διαθέσεων τοῦ ἀνθρωπίνου νοῦς. Αἱ σκιαὶ καὶ τὰ
φαντάσματα τὰ ἀπασχολοῦντα τὴν φαντασίαν τοῦ ποιητοῦ ἴσως διε-
τάραξάν ποτε καὶ τὴν ἡμετέραν. Πολλάκις λαμπρῶν ἀστραπῶν
διαπερῶσι τὸ σκότος τῆς καθημέρας του—καὶ ἡ ὕψηλὴ αὐτοῦ μελαγ-
χολία ἢ πηγάζουσα ἐκ τῶν μυστηρίων τῆς θνητότητος παρακολουθεῖται
πάντοτε ὑπὸ φαιδρῶν ἐπιθυμιῶν ἀθανασίας, ἃς ἐκφράζει γλῶσσα πραγ-
ματικῶς ποιητικῆ καὶ οὐρανία.

«Wilson.»

ΜΑΜΦΡΕΣ.

Θά τὸν ἀκολουθήσω.

(Πρὸς τὸν Ἡλιον).

Δεδοξασμένον εἶδωλον τῆς φύσεως ἀρχαίας
Καὶ τῆς εὐρύστου τῶν θνητῶν φυλῆς γιγαντιαίας
Γένους (α) ἀγγέλων τ' οὐρανοῦ μετὰ τῶν θυγατέρων
Τῆς τότε ἀνθρωπότητος αὐτῶν ὠραιοτέρων,
Λίτινες; ἔθελξαν εἰς γῆν πνεύματ' ἀπολωλότα
Καὶ ἔκτοτε δαιμόνια ὑπῆρξαν πεπτωκότα.
Δίσκε λαμπρέ! Σ' ἐδόξαζεν πᾶσα ἡ οἰκουμένη
Πρὶν ἢ αἰτία τοῦ παντὸς ὑπάρξῃ ἐγνωσμένη.
Σὺ τὰς καρδίας ἑτερπες ἄλλοτε τῶν Χαλδαίων
Ποιμένων ὅτ' ἐλάτρευον σὲ ἐπὶ τῶν ὄρεων.
Σὺ ἀρχικῆ καὶ πρότιστε τῶν λειτουργῶν τοῦ Πλάστου
Ὅστις σὲ ἐξελέξατο ὡς δεῖγμα τῆς σκιᾶς του.
Σὺ τοῦ Ἁγνώστου σύμβολον! κέντρον πολλῶν ἀστέρων,
Μέγιστον ἄστρον! Σὺ Θεὸς τῆς ὕλης' ὅστις φέρων
Τὸ φῶς καὶ τὴν θερμότητα τὴν φύσιν καλλωπίζεις
Καὶ ἔμψυχα καὶ ἄψυχα ποικίλως χρωματίζεις.
Τῶν ἐποχῶν ὁ Ἡγεμὼν! Μονάρχης τῶν κλιμάτων!
Κοσμητῶρ τῶν ἀπανταχοῦ ἐπὶ τῆς γῆς πλασμάτων!
Εὐφραίνων τὰς καρδίας μας περὶ χρυσοῦ ὀδευεῖς,
Καὶ ἀνατέλλεις φαεινός, κ' ἐνδόξως βασιλεύεις!

(α). Ἰδόντες δὲ οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων, ὅτι καλῶν εἰσιν, ἔλαβον ἑαυτοῖς γυναῖκας ἀπὸ πασῶν ὧν ἐξελέξαντο.—(Οἱ δὲ γίγαντες ἦσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις· καὶ μετ' ἐκεῖνο, ὡς ἐν εἰσεπορευόντο οἱ υἱοὶ τοῦ Θεοῦ πρὸς τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἐγεννῶσαν ἑαυτοῖς, ἐκεῖνοι ἦσαν οἱ γίγαντες οἱ ἀπ' αἰῶνος, οἱ ἄνθρωποι οἱ ὀνομαστοί.

Γένεσις.—Κεφ. ζ'. 2. 4.

Χαῖρε ! Αὐτοὶ οἱ ὀφθαλμοὶ δὲν θὰ σὲ ἴδουν πλέον,
ὡς ἔλαβες τὸν πρῶτόν μου λάβε καὶ τελευταῖον
Μου θαυμασμόν. Τὸ φέγγος σου ἔσχατον θεωρήσω.
Φεύγεις, τυχέως καὶ ἐγὼ θὰ σὲ ἀκολουθήσω.

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ.

(Τὰ ὕρη—πλησίον τὸ φρούριον Μάμφρεδ, δῶμα
πρὸ πύργου, ὡρα ἑσπέρας λυκαυγέας).

Ἐρμᾶνος, Μανουήλ καὶ ἄλλοι θεράποντες τοῦ Μάμφρεδ.

ΕΡΜΑΝΟΣ.

Ἀσκόπευτος τὰς νύκτας του πρὸ χρόνων διανύει
Ἐντὸς τοῦ πύργου ἀγρυπνῶν.—Ἐκ τῶν δ' ἐκεῖ κειμένων
Ἄ' εἰσελθόντες εἶδομεν ἄλλοτ' οὐδὲν δεικνύει
Ποῦ τείνουν αἱ μελέται του ;—Δωμάτιον κλεισμένον
Ἵπάρχει νελ μὲν ἀληθῶς ὅπου οὐδεὶς ἐμβαίνει
Ποτὲ, ἀσμένως δ' ἔβιδον ὅσον ποσὸν μοὶ μένει
Ἐκ τῶν μισθῶν τριῶν ἐτῶν ἐν οἷς ἀδρῶς δουλεύσω
Ἐντὸς τῶν μυστηρίων του ἵνα πῶς ἐμβατεύσω.

ΜΑΝΟΥΗΛ.

Ἵπάρχει ὅμως κίνδυνος, ὅσα ἤδη γνωρίζεις
Ἀρκοῦσι καὶ πλειότερα εἰδέναι μὴ πασχίξῃς.

ΕΡΜΑΝΟΣ.

Σὺ ταῦτα πάντα Μανουήλ γινώσκεις ὧν ἀρχαῖος
Καὶ δύνασαι πολλὰ εἰπεῖν, τὸ φρούριον βεβαίως
Πρὸ πολλοῦ ἤδη κατοικεῖς.—Ἐκτοτε πῶσιν ἔτη ; . . .

ΜΑΝΟΥΪΛΑ.

Θεράπων τοῦ πατρὸς αὐτοῦ πρὶν γεννηθῆ εἰσέτι
Ὁ κόμης ἐχρημάτισα, ἀλλ' εἰς οὐδὲν προσφέρει
Αὐτὸς ἐκείνω.—

ΕΡΜΑΝΟΣ.

Ἔς πρὸς τί ἐκείνου διαφέρει;

ΜΑΝΟΥΪΛΑ.

Δὲν ὀμιλῶ περὶ μορφῆς ἀλλὰ νοῦς καὶ ἤθους,
Οὐκ ἦν ὁ γέρον Σιγισμῶν φρονήματος συνήθους,
Ἄλλ' ὑπερόπτης, εὐθυμος, ἐλεύθερος, ἀνδρείος,
Πολεμιστῆς, φιλόξενος, δὲν ἔμεν' αἰωνίως
Μονήρης βίβλου μελετῶν, οὔτε εἰς ἀγρυπνίας
Τὰς νύκτας τοῦ διήρχετο, ἀλλὰ εἰς εὐωχίας
Χαροποιούς. Οὐτ' ἔτρεχε τοὺς θράχους καὶ τὰ δάση
Ἔς λύκος, ἀλλ' ἔτέρπετο ἐν τῇ διασκεδάσει.

ΕΡΜΑΝΟΣ.

Ἦσαν εὐδαίμονες καιροὶ ! εἶθ' ἤρχοντο καὶ πάλιν
Πρὸς τὰδ' ἀρχαῖα δώματα, ὅποιαν ὄψιν ἄλλην
Τὰ πάντα τότε ἔφερον.

ΜΑΝΟΥΪΛΑ.

Πρέπει προηγουμένως

Ν' ἀλλάξουν ταῦτα κύριον. Ἐρμάνε ἦσο ξῖνος
Πολλὰ ὅμως παράδεξα εἶδον ἐντὸς αὐτῶν.

ΕΡΜΑΝΟΣ.

Ἄλλ' ὅπως δαπανήσωμεν ἀσμένως τὸν καιρὸν
Τινὰ εἰπέ μοι φιλικῶς. Σ' ἤκουσα μυστηριωδῶς
Ἄλλοτε ἀναφέροντα ἀπαίσιον συμβεβηκὸς
Ἐδῶ πλησίον.

ΜΑΝΟΥΪΛ.

Ήτο νύξ, τὸ ἐνθυμοῦμαι, ἦτο
ὧς νῦν λυκόφως κ' ἐρυθρὰ νεφέλη ἐκινεῖτο
Ἐπὶ τοῦ ἀετώματος τοῦ Εἰγεροῦ ὁμοία
Ἥ νῦν σὺ θλέπεις ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἴσως ἡ ἰδίᾳ.
Ὁ ἄνεμος ἦτο λεπτός, ἀνέτελλ' ἡ σελήνη
Καὶ αἱ χιόνες ἔλαμπον. Ὁ Μάμφρεδ εἶχε μείνει
Ἐντὸς τοῦ Πύργου ὡς τανῦν—πῶς ἐνησχολημένος
Οὐδεις καλῶς ἐγνώριζεν—ἀλλ' ἦν συντροφευμένος
Ἰπὸ τῆς μόνης ἐπὶ γῆς αὐτοῦ ἀδυναμίας
Τῆς προσφιλοῦς Ἀστάρτης του ὡς ἐκ τῆς συγγενείας,—
. . . Σίγα! τίς ἔρχεται;

(*Εἰσέρχεται ὁ Ἡγοούμενος.*)

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ.

Ἐγὼ, ποῦ εἶν' ὁ Κύριός σας;

ΕΡΜΑΝΟΣ.

Ἐντὸς τοῦ Πύργου.

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ.

Βούλομαι, πᾶν ἄλλο περαιώσας,

Νὰ δμιλήσω μετ' αὐτοῦ εἰ δυνατόν ἰδίᾳ.

ΜΑΝΟΥΪΛ.

Ἀδύνατον, εὐρίσκεται, πάτερ, ἐν ἀσχολίᾳ.

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ

Ὅτ' ἦλθον ἄγγελον αὐτῷ, καὶ ἔστω ἡ εὐθύνη
Πρὸς ἑάρος μου.

ΕΡΜΑΝΟΣ.

Ἠγοούμενε σοὶ λέγω δὲν ἀφίνει.

ΠΓΟΥΜΕΝΟΣ.

Πρέπει λοιπὸν ὁ ἴδιος νὰ τὸν εἰδοποιήσω
Ὅτ' ἐπιμόνως τὸν ζητῶ, καὶ ἐντὸς νὰ προχωρήσω.

(Ἐξέρχεται)

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ.

(Ἐντὸς τοῦ Πύργου.)

ΜΑΜΦΡΕΥ (μόνος)

Οἱ ἀστέρες λάμπουν ἔλοι, ἡ σελήνη στιλπνοτάτη
Γλυκοφέγγει εἰς τὰ ἔρη—ὦ ἐσπέρα τερπνοτάτη!
Τῆς νυκτὸς κατέστ' ἡ ὄψις δι' ἐμὲ οἰκσιοτέρα
ἢ ἡ ὄψις τοῦ ἀνθρώπου καὶ αὐτῆς θελκτικωτέρα.
Τὴν ἀστερωπὸν σκιάν τῆς θεωρῶν ἐμοῦ ἐπάνω
Νέαν γλῶσσαν ἄλλου κόσμου ἀνευρίσκω καὶ μανθάνω· ἔ
Ἐνθουοῦμαι νύκτα μίαν τῆς παρούσης παρομοίαν
Ὅτε περιπλανώμην νεκρὸς τὴν ἡλικίαν
Τῆς παντοδυνάμου Ῥώμης ἐν τῷ μεσῷ τῶν μνημείων,
Καὶ ἐντὸς τοῦ κολοσσαίου τῶν μεγίστων ἐρείπιων.
Ἐκυμάτιζον οἱ κλάδοι ζοφερῶς ἐκ τῶν ρηγμάτων,
Ἰλακαὶ κυνῶν μακρόθεν ἐκ μικρῶν δικλιμαμάτων,
Καὶ φωναὶ γλαυκῶν ἀντήχουν ἐκ τῶν πηλκίων μεγάρων,
Καὶ ὦδάκι σκοπῶν φυλάκων ἐκ τῶν οἴκων τῶν Καισάρων.
Δὲ κυβάρισσοι ἐκόσμου τὸν ὀρίζοντα πλησίον
Καὶ τῶν ἀθλητῶν ὁ κίρκος μεγαλοπρεπὲς μνημεῖον

Ἰστατο ἐνώπιόν μου, ἐρειπίου ἐντελείας
Λεῖψανον γιγαντιαῖον! Τῶν Αὐγούστων τὰς ἐστίας,
Καὶ αἰθούσας τῶν Καισάρων κρημνισμένας εἰς τὸ χῶμα
Κατεδαφισμένας μόλις κἀν διέκρινε τὸ ἕμμα.
Καὶ σὺ τότε, ὦ σελήνη! ῥίπτουσα ἀβρὸν τὸ φῶς σου
Ἐξωμάλυνες τὸ θράσος τῆς ψυχρᾶς σκηνῆς ἐμπρός σου,
Ἰρατίζουσα πᾶν ὅ,τι ἐκ τοῦ χρόνου ἡμαυροῦτο
Διεφύλαχτες ὥρατον ὅ,τι ἤδη ἦν τοιοῦτο,
Μέχρις οὗ ἡ θέσις ὄλη ἐγκαθίστατο θρησκεία
Κ' ἡ θνητὴ καρδίᾳ ἐνθους ἐν ἐκστάσει καὶ λατρείᾳ
Ἐθεώρει τῶν ἀρχαίων δυναστῶν τὸ μεγαλεῖον
Ἴν εἰσέτι μᾶς διέπουν αἱ ψυχαὶ ἐκ τῶν μνημείων!
Νῦξ τοιαύτη μία ἦτο—τὸ ἀναμμνήσκω ἔτι
Παραδόξως ἂν καὶ τόσα ἔκτοτε παρήλθον ἔτη.
Πλὴν πετῶσιν αἱ ἰδέαι διαστήματα μακρὰ
Κ' εἰς στιγμὰς καθ' ἃς συμβάντα ἀπειλοῦσι θλιβερά.

(Εἰσέρχεται Ἰγούμενος.)

ΙΓΟΥΜΕΝΟΣ.

Ὦ ἀγαθὲ μου Κύριε, προσέρχομ' ἐκ δευτέρου,
Σύγνωθι τὴν ἐνόγησιν, τὸν ζῆλον πρεσβυτέρου
Ὅστις νᾶ σῶση προσπαθεῖ ἀμαρτωλὴν καρδίαν
Καίτοι εἰσέτι ἐντελῶς οὐχὶ ἀπολωλυτῶν.

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Δὲν μὲ γνωρίζεις πάτερ μου, ἤδη ἠριθμημένα
Ἰπάρχουν αἱ ἡμέραι μου, καὶ σεσημειωμένα
Αἱ πράξεις μου. Πλὴν κίνδυνος ἐπίκειτ' ἀνχώραει.

ΙΓΟΥΜΕΝΟΣ.

Μὲ ἀπειλεῖς;

ΜΑΜΦΡΕΑ.

Παντάπασιν—πλὴν λέγω σοι θεώρει
Ἐκεῖ, τί ἐλέπεις;

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ.

Τίποτε, δὲν σ' ἐννοῶ.

ΜΑΜΦΡΕΑ,

Ἐκεῖνο,

Ὅρ' ἀτενώ;—τί ἐλέπεις νῦν, εἰπέ μοι;

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ.

Διακρίνω

Σχῆμα σκιῶδες φοβερὸν ὑφούμενον ἐμπρὸς μου
Ὡς δαίμονα κολάσεως τοῦ ἀοράτου κόσμου,
Ἐχον τὸ πρόσωπον ἐντὸς μανδύου τυλιγμένον
Καὶ ὡς εἰς νέφη ἄγρια τὸ σῶμα ἐνδυμένον.
Ἰσταται μέσφ σου κ' ἐμοῦ, ἀλλ' ὅμως δὲν φοβοῦμαι
Οὐδ' ἐκ τῆς παρουσίας του οὐδόλως θορυβοῦμαι.

ΜΑΜΦΡΕΑ.

Οὔτε θὰ λάβῃς ἀφορμὴν, δὲν θὰ σὲ ἐλάψῃ. Ὅμως
Ἡ ὄψις του ἠδύνατο, καὶ ὁ ἐκ ταύτης τρόμος,
Νὰ παραλύσῃ τ' ἀπαλὰ καὶ γηραῖά σου μέλη,
Ὡστ' ἄπιθι.—

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ.

Οὐχὶ ποτὲ προτοῦ ἀντιπαλαίσω
Πρὸς τόνδ' ἐχθρὸν, πῶς πάρεστιν ἐνθάδε καὶ τί θέλει;

ΜΑΜΦΡΕΑ.

Τὸ ἀγνοῶ.—Ἦλθεν χωρὶς αὐτὸν νὰ προσκλέσω.

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ.

Τίς μεταξύ σου, ἄθλιε! καὶ ἔντων τηλικούτων
Κοινὸς ὑπάρχει σύνδεσμος; Ἄν δὲν φοβοῦμαι τοῦτον
Τρέμ' ὅμως ὅλος διὰ σέ.—Ἰδὲ πῶς σ' ἀτενίζει
Καὶ σὺ αὐτόν.—Τὸ μέτωπον αὐτοῦ ἐγκατοπτρίζει
Τὸν κεραυνόν, ὁ ὀρθαλμὸς αὐτοῦ τὴν ἀπειρίαν
Ἐκφράζει τῆς κολάσεως καὶ τὴν ἀθανασίαν.

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Εἶπέ τὸ σὸν διάγγελμα.

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ.

Ἄγνωστον ὄν καὶ ξένον

Τίς εἶ;

ΠΝΕΥΜΑ.

Τὸ πνεῦμα τοῦ θνητοῦ αὐτοῦ, ὃν περιμένω
Ἐλθὲ τῷ λέγω, ἔφρασαν ἡ ὥρα ἡ ἐσχάτη.

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Τὰ πάντα ἔτοιμός εἰμι, πλὴν τίς με διατάττει;
Ἄρνούμαι πᾶσαν δύναμιν, οὐδέν' ἀναγνωρίζω.
Τίς ὧδε πρὸς με σ' ἔπεμψεν; εἶπέ σὲ ἐξορκίζω.

ΠΝΕΥΜΑ.

Μαθήσῃ εἶτα, νῦν ἐλθέ!

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Οὐχὶ διὰ τῆς βίας,
Ἰπέταξαι δαιμόνια σοῦ μείζονος ἀξίως.
Ἐντεῦθεν ἄπιθι!

ΠΝΕΥΜΑ.

Ἐλθέ, ἡ ὥρα πλησιάζει

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Γινώσκω τούτο—ἀλλ' οὐδεις ὑμῶν μ' ἐξουσιάζει,
Οὐδὲ σοι παραδίδωμι τὸ πνεῦμα.—Ἀλλὰ μόνος
Θανοῦμαι ὅπως ἔζιχα!

ΠΝΕΥΜΑ.

Ἀνθίστασ' ἐπιμόνως,
Τοὺς συναδέλφους μου λοιπὸν ἐγείρω—προχωρεῖτε!
(*Ἄλλα πνεύματα ὑψοῦνται*)

ΠΓΟΥΜΕΝΟΣ.

Ἐπάρχα δαιμόνια, ἐνταῦθα τί ζητεῖτε; ...
Ἄπιτε! Ὅπου ὁ Σταυρὸς ὁ ἱερὸς ὑψοῦται
Ἡ ὑμετέρα δύναμις ἐκεῖ ἐξουδενοῦται.
Ἄπιτε! ἐν ὀνόματι . . .

ΠΝΕΥΜΑΤΑ.

ὦ γέρον, μὴ ματαίως
Τὰς λέξεις σου ἐκδικανᾶς—γινώσκομεν θεβαίως
Τίνες ἐσμεν καὶ τίς σὺ εἶ, καὶ τὸ ἐπάγγελμά σου,
Πλήν μάταιον πρὸς τὸ παρὸν πᾶν ἐπιχείρημά σου.
Τοῦ θνητοῦ τούτου ἡ ψυχὴ ἐνέχειρον ἐδόθη
Καὶ ἡ ἐπίγειος ζωὴ αὐτοῦ ἐπεραιώθη.
Ἐλθέ θνητέ!

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Οὐτ' ἔρχομαι, οὔτε ἀναχωρῶ.
Ἐντεῦθεν, ἀλλ' ἀνθίσταμαι, κ' ὑμᾶς περιφρονῶ
Ἐνόσω σώζω τὴν ἰσχύν καὶ τὴν ἀναπνοήν μου.
Καίτοι νῦν αἰσθανόμενος τὴν ἀφθαρτον ψυχὴν μου
Ἐκφεύγουσαν.

ΠΝΕΥΜΑ.

Ἀβούλητε! Σὺ θυμὸς τοῦ αἰῶνος!

Σὺ εἶς ὁ μέγας καὶ πολλὸς ὁ μάγος ὅστις μόνος
Διέβαινες ἀγέρωχος τὸ ἄπειρον τοῦ κόσμου,
Καὶ ἐφαντάζεσο σχεδὸν ὅτ' ἦσο ὅμοιός μου ;
Τόσον τὸν βίον ἀγαπᾶς καὶ τὴν ταλαιπωρίαν ;

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Ψεύδουσαι δαίμον! οὐδαμῶς ἔχω ἐπιθυμίαν
Οὔτε στιγμὴν τοῦ βίου μου ἵνα ἐξαγοράσω
Οὔτε τὸν θάνατον ζητῶ ἵνα καταδαμάσω;
Ἀλλὰ Σὲ μόνον πολεμῶ καὶ τοὺς συμβουητοὺς σου
Τὴν παρελθοῦσάν μου ἰσχὺν, οὔτ' εἰς τοὺς ὀπαδοὺς σου
Οὔτε εἰς σέ πως χρωστώ, ἀλλ' εἰς τὴν ἐπιστήμην,
Τόλμην καὶ θέλησιν ψυχῆς, θρασύτητα ἐτόιμην,
Εἰς γνώσεις προπατορικὰς τῶν παρελθόντων χρόνων
Ὅτ' ἄνθρωποι καὶ πνεύματα ἀγγέλων καὶ δαιμόνων
Ὁμοῦ συνεπορεύοντο. Δὲν σᾶς ἀναγνωρίζω,
Σᾶς ἀποκροῦω χαμερπῶς καὶ σᾶς προπηλακίζω.

ΠΝΕΥΜΑ.

Ἀλλὰ αἱ ἁμαρτίαι σου . . . :

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Οὐδὲν ἀπέναντί σου,
Οὐδ' αὐτάς κρῖναι δύναται ἡ ἔνοχος ψυχὴ σου.
Δὲν τιμωροῦνται πταίσματα διὰ πτεσμάτων ἄλλων
Οὐδὲ ὑπ' ἐγκλημάτων μειζόνων τῶν μεγάλων.
Οὐδέποτε σὺ ἐπ' ἐμοῦ ἀσκήσεις τὴν ἰσχύν σου,
Οὐδ' ἔστρμμι ἀνδράποδον ὑπὸ τὴν κατοχὴν σου.

Ὁ πέπραγμα δὴ πέπρακται, καὶ φέρω τιμωρίαν
Ἐντός μου, ἥτις αὐξήσιν ἐκ τῆς σῆς οὐδαμίαν
Ἐνδέχεται.— Ἄφ' ἑαυτοῦ ὁ νοῦς ἀνταποδίδει
τὴν ἀμοιβὴν συλλογισμῶν κακῶν ἢ ἀγαθῶν,
καὶ ἐν καιρῷ τῷ δέοντι ἀρχὴν καὶ τέλος δίδει
εἰς τὰς αἰσθήσεις ἡδονῶν ἢ πόνων καὶ παθῶν.
οὐδ' ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν συμβάντων ἔχει χρεῖαν
Ὅτ' ἀποδύσας τὴν φθορὰν προσλάβῃ ἀθανασίαν.
τῆς πλάνης σου οὐδέποτε τὸ θυμὰ ἐγενόμην
Ἄλλ' ἐμαυτοῦ καταστροφεὺς, οὐδόλως ἐπειδόμην
τοῦ μέλλοντός μου.— Φύγετε! ἐγγὺς ὁ θάνατός μου,
πλὴν πρὸς ὑμᾶς δὲν ἔρχομαι.— Τί μένετε ἐμπρός μου.

(τὰ πνεύματα ἀφανίζονται.)

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ.

Ὅποια φεῦ! κατέλαβε τὰ χεῖλη σου λευκότης!
τὸ πρόσωπόν σου τρομερὰ ἠλλοίωσεν ὠχρότης
τρέμ' ἢ φωνή σου, καὶ σφοδρῶς τὸ στήθος σου ἀσθμαίνει.
προσεύχου . . . ἰδὲ, θάνατος φρικτὸς σὲ περιμένει.

ΜΑΜΦΡΕΛ.

Τετέλεσται!— τὸ ὄμμα μου μόλις σὲ διακρίνει,
τὰ πάντα στρέφει κύκλω μου θανάτου σκοτοδινη!
Ἡ γῆ ὑπὸ τοὺς πόδας μου κινεῖται . . . ἀποθνήσκω!
Δός μοι τὴν χεῖρα.— Ἐῤῥώσο! ποῦ εἶσαι; δὲν σ' εὕρισκω!

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ.

Ψυχὸς ἤδη κατέλαβε τὰ μέλη, τὴν καρδίαν.
φεῦ! τέκνον, πῶς διάκεισαι;— εἰς ἄμραν ἀγωνίαν!
Ἐκπνευσον ὅμως δέησιν πρὸς τὸν Θεὸν προσφέρων.

ΜΑΜΦΡΕΔ.

Δὲν εἶναι τόσον δύσκολος ὁ θάνατος, ὡ γέρων!

(Μάμφρεδ ἐκπνέει.)

ΠΙΟΥΜΕΝΟΣ.

Ἀπέθανεν ὁ δυστυχής! τὸ πνεῦμά του ἀπῆλθεν

Ποῦ; . . . τρέμω φανταζόμενος, ἀλλ' ἡ ζωὴ περῆλθεν.

Τ Ε Λ Ο Σ.

Ἀποσπάσματα Ἐπιστολῶν τοῦ Λόρδου Βύρωνος
πρὸς τὸν ἐκδότην αὐτοῦ Κύριον « Murray » περὶ
τῆς ἱστορίας τῆς συντάξεως τοῦ « Μαμφρέδου. »

Ἐνετία—15 Φεβρ. 1817.—Ἐλησιμόνησα νὰ σοὶ ἀναφέρω ὅτι, πόνημά τι διαλογικὸν ἢ δρᾶμα, οὐ ἠρέξαμην ἐν Ἐλβετία κατὰ τὸ παρελθὸν ἕρος, ἐπεραιώθη ἤδη. Ἐγράφη δὲ εἰς τρεῖς πράξεις, καὶ τὸ ὕφος ὅλως ἔκτακτον, δυσέκφραστον καὶ μεταφυσικόν. Ἐξαιρέσει δύο ἢ τριῶν προσώπων τὰ λοιπὰ εἰσὶν πνεύματα ἀέρος καὶ ὑδάτων. Ἡ σκηνὴ παρίσταται εἰς τὰς Ἄλπεις, ὃ δὲ ἦρωσ εἶναι μάγος τις βραχυζόμενος ἐξ ἐλέγχων τῆς συνειδήσεως ἐνεκεν αἰτίας μὴ σαφῶς ἐξηγουμένης. Περιπλανᾶται οὗτος καλῶν διάφορα πνεύματα ἄτινα ἀνωφελῶς παρουσιάζονται ἐνώπιόν του. Ἐπὶ τέλος προσέρχεται αὐτοπροσώπως εἰς τὴν καθέδραν τῆς Ἀρχῆς τοῦ Κακοῦ ἐπικαλούμενος σκιὰν ἧτις παρισταμένη ἀποκρίνεται αὐτῷ δυσμενῶς καὶ ἀμφισβόλις. Ἐν δὲ τῇ τρίτῃ πράξει εὐρηται παρὰ τῶν ὑπηρετῶν του ἀποθνήσκων ἐν τῷ πύργῳ ὅπου ἠκολούθει τὰς μελέτας του. Ἐννοεῖς ἐκ τῆς συντήμου ταύτης μου περιγραφῆς, ὅτι δὲν ἔχω μεγάλην ἰδέαν περὶ τοῦ φανταστικοῦ τούτου ἔργου, κατώρθωσα ὅμως νὰ τὸ καταστήσω ἐντελῶς ἀκατάλληλον πρὸς θεατρικὴν παράστασιν, ἣν λίαν ἀποστρέφομαι. Δὲν τὸ ἀντέγραψα εἰσέτι κατ' ὀλοκληρίαν, ἀλλ' ὅταν τοῦτο γίνη, θέλει σοὶ τὸ πέμψει, καὶ δύνασαι νὰ τὸ βίψῃς ἢ ὄχι εἰς τὸ πῦρ κατ' ἀρέσκειαν.

Μαρτίου 6.—Ἐσωκλείων τὴν τρίτην πράξιν τοῦ δραματικοῦ ποιήματος, οὕτινος μέχρι τοῦδε ὅα ἔλαβες τὰς προηγουμένας δύο, σοὶ παρατηρῶ μόνον ὅτι δὲν πρέπει νὰ τὸ δημοσιεύσῃς (ἐὰν ποτὲ δημοσιεύσῃ) πρὶν μὲ εἰδοποιήσῃς. Ἀγνοῶ τῇ ἀληθείᾳ ἐὰν ᾖ καλὸν ἢ κακόν, καὶ ἐπειδὴ τοῦτο ποτὲ δὲν μοι συνέθιξεν μὲ τὰ προγενέστερά μου ἔργα κλίνω εἰς τὸ νὰ τὸ κατατάξω εἰς θεσιν πολὺ ταπεινῆν. Δείξον αὐτὸ εἰς τὸν « Gifford » ἢ ὄντινα ἄλλον θέλεις. Ὅα ἐνόησας ἤδη, ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ παρουσιασθῇ οὔτε κατ' ἰδέαν εἰς τὴν σκηνήν, ἕως ὃ' οὔτε εἰς τὸν τύπον. Συνέγραψα αὐτὸ κατὰ τὸν παλαιόν μου τρόπον, καὶ ὑπὸ τὸν τρόπον καὶ ἀπέχθειαν τῆς σκηνῆς, καὶ ὅπως τὸ καταστήσω πρὸς τοῦτο ἄχρηστον.

Μαρτίου 25.—Καθόσον ἀφορᾷ τὸ μαγικὸν δρᾶμά μου ἐπαναλαμβάνω ὅτι δὲν ἔχω τὴν ἐλαχίστην ἰδέαν ἐὰν ᾖ καλὸν ἢ ὄχι.—

Ἄν κακὸν δὲν πρέπει κατ' οὐδένα τρόπον νὰ ἐκδοθῆ.—Ἐὰν καλὸν, εἶναι εἰς τὰς διαταγὰς σου.—Τὸ ἐκτιμῶ 300 λίρας ἢ ἔλαττον ἂν σοὶ ἀρέσκη, Ἐν περιπτώσει ἐκδόσεως ἴσως ἦτο προτιμότερον νὰ τὸ προσθήσῃς εἰς τὸν χειμερινόν σου τόμον, καὶ οὐχὶ χωριστά. Ἐκ τῆς πηγῆς καταλαμβάνεις ὅτι δὲν καυχῶμαι δι' αὐτὸ, ὅθεν ἐζηγίθητι εἰλικρινῶς. Ἄν τὸ κρῖνης εὐλογον ρίψον αὐτὸ εἰς τὸ πῦρ θέλοντος καὶ μὴ τοῦ Gifford.

Ἀπριλίου 9.—Ὡς πρὸς τὸν Μάμφρεδ—αἱ δύο πρῶται πράξεις εἰσὶν αἱ κάλλιστα, ἡ τρίτη μετρία, ἀλλ' εἶχον ἤδη ἀπαυδίσει ἐκ τῆς πρώτης καὶ δευτέρας. Ὀνόμασον αὐτὸ ποιῆμα διαλογικόν, παντομίμαν ἢ ὅ,τι ἄλλο θέλεις, μόνον ὄχι δράμα διότι οὔτε εἶναι οὔτε ἐπιθυμῶ νὰ ὀνομασθῆ οὕτως· ἰδοὺ καὶ τὸ ἐπ' αὐτοῦ ἀπόφθεγμα.

«Ὁ οὐρανὸς Ὀρατι», ἔχει πλεονα χ' ἡ γῆ
παρ' ὅσα οἱ φιλόσοφοι φαντάζεσθε.»

Ἀποσπάσματα ἐκ δύο τῶν ἱκανοτέρων κριτικῶν μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Μάμφρεδ.

Τὸ περίφημον τοῦτο ἔργον ὀνομάσθη ὀρθῶς δραματικὸν ποιῆμα ὡς ἀπλῶς ποιητικὸν καὶ οὐδόλως θεατρικὸν δράμα ὑπὸ τὴν νεωτέραν σημασίαν τῆς λέξεως, οὐδεμίαν μηχανογραφίαν σχεδιασμοῦ ἢ ποιικιλίαν προσώπων ἔχον.

Ὁ Μάμφρεδ μόνος ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους βεμβάζει καὶ ταλαιπυρεῖται, αἱ συμφοραὶ του, ὡς καὶ ἡ φύσις αὐτῶν, εἶναι αἱ αὐταὶ εἰς τὴν ἐναρξιν τῆς σκηνῆς καθῶς καὶ εἰς τὴν λήξιν. Κυνηγὸς, Ἱερεὺς καὶ ὑπηρέται τινὲς ναὶ μὲν παρειστέχθησαν ἀλλ' οὔτοι οὐδὲν κοινὸν ἔχοντα τῶν παθῶν τοῦ Μάμφρεδ πάσχουσι, ὅστις ἐπομένως καθίσταται τὸ μόνον καὶ κύριον πρόσωπον τοῦ ἔργου ποιήματος. Οὗτος, διηνηκῶς ἀναμνησκόμενος τὸ ποτὲ ἀντικείμενον τοῦ ἔρωτός του, μετ' οὐδενὸς συγκοινωνεῖ ἐκτὸς τῶν πνευμάτων οἷς προσάπτει τὴν δυστυχίαν του, καὶ ἦν ἐν δύνανται αὐτὰ νὰ θεραπεύωσι.

Ἡ περιγραφή τοῦ χαρακτῆρος του καὶ ἡ προσπάθεια ὅπως κατασταθῆ αὐτὴ καταληπτικὴ ἀποτελοῦσι τὸν σκοπὸν καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ ποιήματος. Ἦν τε ἰδέα καὶ ἡ ἐκτέλεσις εἰσὶν ἐπίσης θαυμάσιαι. Μεγαλοφυῆς καὶ τρομερὰ ὀπτασία ὄντος ὑπερφυσικῶν προσόντων ἄτινα τῷ ἐδόθησαν ὅπως διὰ μελζονος ἢ ἀνορωπίνης, δυνάμειος καὶ ὑπερφυανίας ὑπόφερχ καὶ ἀντέγχι εἰς τὰς συμφορὰς του. Ὁ ἐνιστάμενος κατὰ τῷ ἀπιθάνου τοῦ ποιήματος δεικνύει ὅτι δὲν ἐνόησεν

τὸν σκοπὸν τοῦ ποιητοῦ. Οὗτος μὴ σκεφθεῖς περὶ πιθανότητων, σκοπὸν εἶχε νὰ προξενήσῃ ἀποτέλεσμα, νὰ ἐξυψώσῃ καὶ μεγάλωνῃ τὸν χαρακτήρα δι' οὗ ἐπρωτίθετο νὰ ἐλύσῃ τὴν προσοχὴν καὶ τὸν θαυμασμὸν ἡμῶν, νὰ ὑψώσῃ τὴν ἡμετέραν ἰδέαν περὶ αὐτοῦ διὰ παντός μέσου παραγομένου ἐκ τοῦ μεγαλείου τῆς φύσεως ἢ τῆς δεισιδαιμονίας. Ἄρκει λοιπὸν ὅτι ἡ θέσις εἰς ἣν τὸν ἔθεσεν καθίσταται καταληπτὴ, καὶ ὅτι ἡ ὑπόθεσις τῆς πραγματοποιήσεως αὐτῆς αὐξάνει τὰ αἰσθήματα καὶ ἐρεθίζει τὴν φαντασίαν μας. Τὸν Μάμφρεδ μόνον παρακινούμεθα νὰ λυπώμεθα καὶ νὰ θαυμάζωμεν, ἐὰν δυνθώμεν νὰ τὸν φαντασθῶμεν ὡς ὑπαρκτὸν καὶ νὰ ἐννοήσωμεν τὸ ὕψος καὶ τὸ βάθος τῶν παθῶν καὶ τῆς ὑπεροφίας του, καὶ ἕκαστος κρινέτω ὡς βούλεται περὶ τῶν μέσων δι' ὧν ἡ ἐντύπωσις μᾶς ἐνεποιήθη. Δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν αὐτὰ μὲν ὡς τύπους, συνθήματα ἢ ἀλληγορίας, ἐκείνον δὲ ὡς τὸ ἐκφρασθησόμενον ἀντικείμενον τῆς διανοίας καὶ τοῦ αἰσθήματος, καὶ τ' ἄλλα πάντα ὡς σκιὰς αὐτοῦ.

«Jeffrey.»

Εἰς τὸ λίαν ἔκτακτον τοῦτο ποίημα ὁ λόρδος Βύρων ἠκολούθησε τὸ ὕψος τῆς τρίτης ψῆξης τοῦ «Childe Harold,» καὶ ἀνέπτυξεν τὰς δυνάμεις του πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπόν. Ἡ σκηνὴ ἐτέθη εἰς τὰς Ἄλπεις καὶ τὰ πρόσωπα διενεώθησαν καὶ ἐμορφώθησαν ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ μεγαλείου τῆς πέριξ φύσεως. Ἐκάστη σελὴ τοῦ ποιήματος γέμει πάθος καὶ φαντασίας, ἂν καὶ ἐνίοτε τὸ πνεῦμα τοῦ ποιητοῦ ἐξίσταται ἐκ τοῦ ὕψους καὶ τῆς καινότητος τῶν πλασμάτων του. Ἀποκαλύπτει δὲ τὸ πόνημα νέας δυνάμεις τῆς φαντασίας τοῦ λόρδου Βύρωνος ὅστις ἐνταῦθα εἰσδύσας ἐντὸς τοῦ πνευματικῶς κόσμου καὶ τῶν ἀγρίων τέρψεων ἃς τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως τῶ ἐνέπνευσαν, προσεπάθησε νὰ ἐνσαρκώσῃ καὶ νὰ καλίσῃ ἐνώπιόν του τὰ ἐνεργητικὰ αὐτῶν αἰτία καὶ νὰ μεταχειρισθῇ αὐτὰς τὰς προσωποποιήσεις ὡς καὶ ἄλλοτε ἐπιτυχῶς μετεχειρίσθη καὶ αἰσθήματα καὶ τὰ πάθη τῶν ἀνθρώπων. Δὲν εἴμεθα ἔτοιμοι νὰ εἴπωμεν ὅτι ἐπέτυχεν ἐντελῶς εἰς τὸ τολμηρὸν τοῦτο ἔργον, φρονοῦμεν μᾶλλον ὅτι τὸ σκεῖδον ὅπερ διενεώθη καὶ τὸ κύριον πρόσωπον οὗτινος ἠθέλησε νὰ περιγράψῃ τὸν χαρακτήρα, ἴσως εἶχον ἀνάγκη μείζονος τῆς δοθείσης ἀναπτύξεως, διὸ καὶ ἀλοητῶς τις ἀτελείας καὶ συγχύσεως συνοδεῖε τὸν νοῦν τοῦ ἀναγνώστου, ἐνδεχομένως. Ἔσκεν ἑλαττώματός τινος τοῦ ποιητοῦ, ἢ τῆς ἐγκειμένης μυστικότητος τοῦ θέματος. Ἄλλ' ἂν καὶ διὰ τοῦτο καθίσταται δύσκολος ἢ ἀκραιφνῆς κατάληψις τοῦ ποιήματος οὐχ ἦττον ἀναντιρρήτως περιέχει ἐξαισίους περιγραφὰς ὄρεων σκηνῶν, πολλὰς ἐκφραστικὰς καὶ τρομερὰς ἐξεικονίσεις τῶν παθῶν, καὶ πολλὰς ἀγρίας καὶ καταπληκτικὰς παραστάσεις φαντασιώδους φόβου.

«Wilson.»

Μετ' ἀπορίας ἀνέγων ἐν ταῖς τελευταίαις ἐκ Λονδίνου ἐφημερί-
σιν, ὅτι ὁ Μάμφρεδ οὗτος τοῦ λόρδου Βύρωνος ὑπέστη ἐπιτυχῶς θεα-
τρικὴν παράστασιν ἐν τινι τῶν μεγάλων θεάτρων, παρασκευασθεῖσών
ἐπὶ τούτῳ δι' ἀδρῶν δαπανῶν πολυτελεστάτων σκηνογραφικῶν αἱ πα-
ραστάσεις ἐξακολουθοῦν ἔτι.

Νοέμβριος 1863.

ΕΡΡΙΚΟΣ ΓΚΡΗΝ.

Κατὰ τὰ 1820 ἔγραψεν ὁ Λόρδος Βύρων τάδε
πρὸς τὸν ἐκδότην του.

Σοὶ ἐσωκλείω τι ὅπερ θίλει σὲ ἐνδιαφέρει, τοῦτ' ἔστι τὴν γνώμην
τοῦ μεγαλητέρου ἀνδρὸς τῆς Γερμανίας, ἵτως δὲ καὶ τῆς Εὐρώπης,
ἐφ' ἑνὸς μεγάλου ἀνδρὸς τῶν εἰδοποιήσεων σου. ἀηλαδὴ. Κρίσιν
«Goethe» ἐπὶ Μαμφρέδου. Σοὶ πέμπω τὸ πρῶτότυπον, ἀγγλικὴν
μετάφρασιν, καὶ μετάφρασιν ἰταλιστὴν, ἃς φύλαξον εἰς τὰ ἀρχεῖα σου,
καθὼς αἱ κρίσεις τοιούτων ἀνδρῶν εἶτε εὐμενεῖς εἶσιν
πάντοτε ἐνδιαφέρουσαι, πολλῶ μᾶλλον αὐτῆ οὕσα εὐμενής. Οὐδέποτε
ἀνέγων τὸν Φάουστον μὴ γινώσκων γερμανικὰ, ἀλλὰ κατὰ τὸ 1816
ὁ Matthew Montk Lewis ἐν «Coligny» μοὶ μετέφρασεν
προσφρικῶς τὸ πλεῖστον αὐτοῦ καὶ φυσικῶς μοὶ ἐπροξένησεν πολλὴν
ἐντύπωσιν. Ὅμως τὸ «Steinbach,» τὸ «Jungfrau» καὶ τι
ἄλλο, μὲ παρεκίνησαν πολὺ. περισσότερον ἢ ὁ Φάουστος νὰ γράψω
τὸν Μάμφρεδ.

Ἴδου καὶ τὸ ἐν τῇ ἀνωτέρῳ ἐπιτολῇ ἐσωκλειστον ἀπόσπασμα
ἐκ τῶν «Kunst und Altherthum» τοῦ «Goethe.»

Ἡ τραγῳδία «Μαμφρέδ» τοῦ Βύρωνος ἦτο δι' ἐμὲ μέγα φαινό-
μενον καὶ τὸ ὁποῖον ζωηροτάτην μοὶ ἐπροξένησεν ἐντύπωσιν. Ὁ μο-
ναδικὸς οὗτος καὶ ἀγγλίνους ποιητῆς, σφετερισθεὶς τὸν ἐμὸν Φάουστον
ἐξήγαγεν ἐκ τούτου τὴν παχυτέραν τρυφήν διὰ τὴν ὑπομονδριακὴν
αὐτοῦ διάθεσιν. Χρῶμενος πρὸς ἴδιον σκοπὸν καὶ κατὰ τὸν τρόπον του
τῶν ἐνεργητικῶν αἰτιῶν τοιοιυτρόπως ὥστε οὐδὲν ἔμεινεν ἀναλ-
λοῖωτον. Ὅθεν καὶ μάλιστα ἀδυνατῶ νὰ θαυμάσω ἀρκούντως τὴν
μεγαλοφυῖαν τοῦ ποιητοῦ. Τὸ ὅλον τοσοῦτὸν ἐντελῶς μετεποιήθη καὶ
ἀνεσκευάσθη, ὥστε ἤθελεν εἶναι ἐπιωφελεὲς ἔργον φιλοσοφικῶν καὶ ὑ-
ποδείξει τις οὐ μόνον τὰς μεταβολὰς ἀλλὰ καὶ τὸν βαθμὸν τῆς ὁ-
μοιότητος ἢ ἀνομοιότητος αὐτῶν μετὰ τοῦ πρωτοτύπου. Ἐπίσκομεν

Μετ' ἀπορίας ἀνέγγνων ἐν ταῖς τελευταίαις ἐκ Λονδίνου ἐφημερί-
σιν, ὅτι ὁ Μάμφρεδ οὗτος τοῦ λόρδου Βύρωνος ὑπέστη ἐπιτυχῶς θεα-
τρικὴν παράτασιν ἐν τινι τῶν μεγάλων θεάτρων, παρασκευασθεισῶν
ἐπὶ τούτῳ δι' ἀδρῶν δαπανῶν πολυτελεστάτων σκηνογραφιῶν· αἱ πα-
ραστάσεις ἐξακολουθοῦν ἔτι.

Νοῆμβριος 1863.

ΕΡΡΙΚΟΣ ΓΚΡΗΝ.

Κατὰ τὰ 1820 ἔγραφεν ὁ Λόρδος Βύρων τάδε
πρὸς τὸν ἐκδότην του.

Σοὶ ἐσωκλείω τι ὅπερ θέλει σὲ ἐνδιαφέρει, τοῦτ' ἔστι τὴν γνώμην
τοῦ μεγαλητέρου ἀνδρὸς τῆς Γερμανίας, ἴσως δὲ καὶ τῆς Εὐρώπης,
ἐφ' ἑνὸς μεγάλου ἀνδρὸς τῶν εἰδοποιήσεων σου· ἀηλαδὴ· Κρίσιν
«Goethe» ἐπὶ Μαμφρέδου. Σοὶ, πέμπω τὸ πρῶτότυπον, ἀγγλικὴν
μετάφρασιν, καὶ μετάφρασιν ἰταλιστὴν, ἃς φύλαξον εἰς τὰ ἀρχεῖα σου,
καθότι αἱ κρίσεις τοιούτων ἀνδρῶν εἴτε εὐμενεῖς εἴτε δυσμενεῖς, εἰσὶν
πάντοτε ἐνδιαφέρουσαι, πολλῶ μᾶλλον αὐτῆ οὕσα εὐμενής. Οὐδέποτε
ἀνέγγνων τὸν Φάουστον μὴ γινώσκων γερμανικᾶ, ἀλλὰ κατὰ τὸ 1816
ὁ Matthew Montk Lewis ἐν «Coligny» μοὶ μετέφρασεν
προφορικῶς τὸ πλεῖστον αὐτοῦ καὶ φουτικῶς μοὶ ἐπροξένησεν πολλὴν
ἐντύπωσιν. Ὅμως τὸ «Steinbach,» τὸ «Jungfrau» καὶ τι
ἄλλο, μὲ παρεκίνησαν πολὺ περισσότερον ἢ ὁ Φάουστος νὰ γράψω
τὸν Μάμφρεδ.

Ἴδου καὶ τὸ ἐν τῇ ἀνωτέρῳ ἐπιτόλῃ ἐσωκλειστον ἀπόσπασμα
ἐκ τῶν «Kunst und Altherthum» τοῦ «Goethe.»

Ἡ τραγωδία «Μαμφρέδ» τοῦ Βύρωνος ἦτο δι' ἐμὲ μέγα φαινό-
μενον καὶ τὸ ὅποιον ζῶηροτάτην μοὶ ἐπροξένησεν ἐντύπωσιν. Ὁ μο-
ναδικὸς οὗτος καὶ ἀγγλῖνος ποιητὴς, σφετερισθεὶς τὸν ἕμῃ Φάουστον
ἐξήγαγεν ἐκ τούτου τὴν καχυτέραν τροφήν διὰ τὴν ὑποχονδριακὴν
αὐτοῦ διάθεσιν. Χρῶμενος πρὸς ἴδιον σκοπὸν καὶ κατὰ τὸν τρόπον του
τῶν ἐνεργητικῶν αἰτιῶν τοιοῦτοτρόπως ὥστε οὐδὲν ἔμεινεν ἀναλ-
λοῖωτον. Ὅθεν καὶ μάλιστα ἀδυνατῶ νὰ θαυμάσω ἀρκούντως τὴν
μεγαλοφυῖαν τοῦ ποιητοῦ. Τὸ ὅλον τοσοῦτῶν ἐντελεῶς μετεποίηθη καὶ
ἀνεκτευσάσθη, ὥστε ἤβελεν εἶναι ἐπιφελὲς ἔργον· σχολιασμοῦ νὰ ὑ-
ποδείξῃ τις οὐ μόνον τὰς μεταβολὰς ἀλλὰ καὶ τὸν βαθμὸν τῆς ὀ-
μιότητος ἢ ἀνομιότητος αὐτῶν μετὰ τοῦ πρωτοτύπου. Ἐπιτίκτωμεν

